

Saimaan ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysala Lappeenranta
Sosiaalialan koulutusohjelma

Niina Ekholm, Satu Vääntinen

Kielellisten valmiuksien tukeminen pienryhmätoiminnan keinoin

Opinnäytetyö 2015

Tiivistelmä

Niina Ekholm, Satu Vääntinen

Kielellisten valmiuksien tukeminen pienryhmätoiminnan keinoin, 21 sivua, 3 liitettä, toimintakansio 37 sivua

Saimaan ammattikorkeakoulu

Sosiaalialan koulutusohjelma Lappeenranta

Opinnäytetyö 2015

Ohjaajat: koulutuspäällikkö Helena Wright, Saimaan ammattikorkeakoulu

Tämä opinnäytetyö käsittelee lapsen kielenkehityksen tukemista varhaiskasvatuksessa. Työn tarkoituksena oli luoda toiminnallisia neuvoja ja konkreettista materiaalia kielenkehitystä tukevaa pienryhmätoimintaa varten. Työn taustalla olivat huomiot kielenkehityksen tuen vähäisyydestä ja tuen kasvavasta tarpeesta. Opinnäytetyö koostuu teoriaosasta jossa käsitellään lapsen kehityksen vaiheita, sekä toimintakansiosta. Pienryhmätoiminnan suunnitteluun saamme ohjausta varhaiskasvatuksen puheterapeutilta sekä varhaiskasvatuksen konsulttoivalta erityisopettajalta.

Opinnäytetyön toiminnallinen osa suoritettiin Lauritsalan päiväkodissa, Tuulenpesä-ryhmässä. Kävimme pitämässä kuusi pienryhmätoimintaa valmiiksi valituille neljälle lapselle. Pienryhmätoiminnoissa keskityimme kolmeen pääaiheeseen, kehoon, väreihin ja eläimiin. Pienryhmän runko oli aina sama ja jokaisessa pienryhmässä oli jotain tuttua edelliseltä kerralta ja jotain uutta. Toiminnallisen osuuden jälkeen selvitettiin kyselyin päiväkodin henkilökunnan mielipiteitä tämänkaltaisen pienryhmätoiminnan tarpeellisuudesta. Lapsille suunnattujen kyselyjen kautta selvitettiin lasten ajatuksia pienryhmätoiminnasta.

Toimintakansio sisältää valmiit toimintasuunnitelmat helpottamaan varhaiskasvattajan arkea. Kansion materiaalit sisältävät erilaisia leikkejä, pelejä ja lauluja tukemaan lapsen kielen kehitystä. Opinnäytetyössä käytetty käsinukke Väkky innostaa lapsia mukaan pienryhmätoimintaan. Toimintakansion ja toimintaideoiden avulla lapsia voidaan tukea kielen kehityksen haasteissa leikin avulla. Pienryhmätoiminnassa mukana olleet materiaalit koottiin yhdeksi toimintakansioksi, joka tulee varhaiskasvatuksen työntekijöiden käyttöön Lappeenrannassa.

Päiväkodin henkilökunnalle tehtyjen kyselyiden tuloksena havaittiin kansion materiaalien tulevan tarpeeseen. Lapsille suunnatuista kyselyistä nousi esiin se, että lapset pitivät tuokioista ja kokivat oppineensa uusia asioita.

Asiasanat: kielen kehitys, varhaiskasvatus, pienryhmätoiminta

Abstract

Niina Ekholm, Satu Vääntinen

Supporting Language Development in Ways Suitable for Small Groups 21 pages, 3 appendices, action folder 37 pages

Saimaa University of Applied Sciences,

Lappeenranta

Health Care and Social Services,

Degree Program in Social Services

Bachelor's Thesis 2015

Instructor: Degree Program Manager, Helena Wright, Saimaa University of Applied Sciences,

The aim of this Thesis was to discuss the children's speech support in daycare centers. The purpose manifestation is to create functional advice and material to be used in small groups at daycare centers to support children's language development. The reason for this topic is the observations about the increasing need of help and the absence of language development support. The thesis consists of a theory part and an action folder.

The functional part was executed in the children's daycare center in Lauritsala, in a group called Tuulenpesä. After this the personnel was interviewed to hear their opinions about the needs of this kind of small group activity, and also asked the children about their thoughts and feelings of this group activity. Materials which were used were gathered in one activity folder, which will be at disposal for the daycare centers in Lappeenranta.

The folder consists of ready planned activity moments to ease the everyday work at the daycare workers. Materials include different plays, games and songs which are useful in supporting children's language development. The hand puppet Välkky was used in activities and it will encourage children to participate in group activities.

With this activity folder and activity ideas it will be possible to aid children with problems in language development with the help of play.

Interviews made with the personnel at the daycare center showed that this kind of material is needed. The children's opinions were that they did like these activities and they also felt that they had learned new things.

Keywords; Language development, early childhood education, small group activities

1 Sisällys

Johdanto	6
2 Piagetin ja Vygotskin teorat sekä tutkimus lapsen kielenkehityksestä	7
2.1 Piagetin vaiheteoria ja Vygotskin lähikehityksen vyöhyketeoria.....	7
2.2 Aiempi tutkimus kielen kehityksestä	7
3 3 – 5 -vuotiaan lapsen kielenkehitys	8
3.1 3-vuotiaan lapsen kielenkehitys	8
3.2 4 -vuotiaan lapsen kielenkehitys	9
3.3 5 -vuotiaan lapsen kielenkehitys	9
4 Kielenkehityksen häiriöt.....	10
5 Kielenkehityksen haasteita	11
6 Kielenkehityksen tukemisen menetelmiä ja toimintatapoja	12
6.1 Pienryhmätoiminta	12
6.2 Leikki.....	13
6.3 Ohjattu toiminta.....	13
7 Varhaiskasvatussuunnitelma	14
7.1 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet	14
7.2 Lappeenrannan varhaiskasvatussuunnitelma	15
8 Opinnäytetyöprosessi	15
8.1 Toiminnallinen opinnäytetyö	15
8.2 Opinnäytetyön toteutus	16
8.3 Tavoite ja kehittämistehtävät	17
9 Johtopäätökset ja tulokset	18
10 Pohdinta	19
Lähteet	20
Liitteet	22
Liite 1	22
Liite 2	22
Liite 3	22
Liite 4	22
PIENRYHMÄTOIMINTAA KIELEN KEHITYKSEN TUEKSI YHDESSÄ VÄLKYN KANSSA.....	26
TOIMINTAKANSIO VARHAISKASVATTAJALLE	27
Pienryhmäsuunnitelma	28
Pienryhmäsuunnitelma	29
Pienryhmäsuunnitelma	31
Pienryhmäsuunnitelma	32
Pienryhmäsuunnitelma	34
Pienryhmäsuunnitelma	36
Pienryhmäsuunnitelma	38
Pienryhmäsuunnitelma	39
Pienryhmäsuunnitelma	41
Laulujen sanoja:	43

Väriarvoituksia – laulu.....	43
Kärpänen - laulu	44
Maija-kulta - laulu.....	44
Viisi pientä ankkaa – laulu	44
Aamuin, illoin – laulu (Fröbelin palikat)	45
Jumppalaulu (Fröbelin palikat).....	45
Väri laulu 46	
VÄRISATU	50
Lähteet:	63
http://papunet.net/kuvatyoikalu/fi	63

Johdanto

Opinnäytetyömme on toiminnallinen ja tavoitteena on lasten kielen tukeminen pienryhmätoiminnan keinoin päiväkodissa. Olemme molemmat työskennelleet kauan päivähoidossa ja huomanneet, että tuen tarve lasten kielen kehitykseen on kasvanut, samalla kun sen saaminen on heikentynyt. Puheterapeuttien aika ja saavat vain ne lapset, joilla on suuria ongelmia puheen kehityksessä. Näin ollen pienemmät kielen kehityksen ongelmat jäävät riittävän avun ulkopuolelle.

Varhaiskasvatuksessa ei aina ole omia puheterapeutteja käytössä, joten lisätuki on tarpeen. Haluamme opinnäytetyömme avulla tarjota apua erilaisiin puheongelmiin päiväkodissa, niin ettei kukaan tukea tarvitseva lapsi jäisi ilman apua. Haluamme tarjota tukemme 3 - 5-vuotiaille lapsille pienryhmätoiminnan avulla, koska on hyvin tavallista, että kielen kehityksen tukeminen alkaa vasta esikoulussa. On tärkeää aloittaa tuen antaminen jo nuoremmille lapsille.

Aihe on ajankohtainen ja kiinnostava. Haluamme tarjota meille ja kenties myös päivähoidolle uusia keinoja tukea kielen kehitystä ja tehdä asioita konkreettisesti. Opinnäytetyönämme kokoamme kansion, johon sisältyvät ohjeet ja tehtävät, joita käytämme pienryhmätoiminnassamme. Kansio jää varhaiskasvatuksen käyttöön, ja siitä on toivottavasti apua tulevaisuudessa kaikille varhaiskasvatuksen työntekijöille.

Toimintamme jälkeen teemme kyselyn henkilökunnalle, jolta toivomme saavamme vastauksen, voisiko kansioistamme olla hyötyä jatkossakin. Lapsilta kysymme heidän mielipiteitään pienryhmätoiminnasta, sillä tahdomme toteuttaa pienryhmätoimintaa lapsilähtöisyyden huomioiden.

Opinnäytetyöhömmme pyydämme vinkkejä varhaiskasvatuksen puheterapeutilta sekä varhaiskasvatuksen konsultoivalta erityisopettajalta. He toimivat myös opinnäytetyömme työelämänohjaajina.

2 Piagetin ja Vygotskin teorit sekä tutkimus lapsen kielenkehityksestä

2.1 Piagetin vaiheteoria ja Vygotskin lähikehityksen vyöhyketeoria

Opinnäytetyön rajasimme koskemaan 3 – 5 -vuotiaita lapsia. Taustana opinnäytetyömme rajaukselle on Piagetin vaiheteoria, jonka yhtenä keskeisenä käsitteenä on tasapainoprosessi.

Assimilaatio tasapainoprosessin toisena osana tarkoittaa sitä, että lapsen kehittyminen rakentuu vähitellen ja seuraava vaihe muodostuu jo saavutetun taidon lisäksi. Assimilaatio kuvaa jatkuvuutta ja pysyvyyttä. Toisena osana tasapainoprosessia on akkommodaatio, jolla tarkoitetaan uutta ja muutosta. Lapsi siis muuttaa tuttua käyttäytymistään siten, että se vastaa nykytilaa ja hän kykenee ottamaan uuden tilanteen haltuunsa. (Karila, Kinon, Virtanen 2001, 159 – 161.)

Piagetin teoria on vaiheteoria, jonka portaat johtavat hierarkkisesti seuraavalle portaalle ja niistä yhdessä muodostuu jäsentynyt kokonaisuus. Teorian mukaan kehitysvaiheet menevät eteenpäin samansuuntaisesti ja kehittyvät samassa järjestyksessä, vaikka olisi kyse eri kulttuureista. Piagetin mukaan esioperatiivinen kausi on 2 vuodesta 7 vuoteen. (Karila ym. 2001, 159 – 161.) Piagetin teorian mukaan lapsen maailman kokemus ja ilmaisun moninkertaisuus mahdollistuvat esioperationaalisen vaiheen aikana. Se vaikuttaa siten myös käsitteiden ja kielen omaksumisen nopeaan kehitykseen. (Vasta 1997, 121.)

Lew Vygotskyn lähikehityksen vyöhyketeorian mukaan lapsen on mahdollista aikuisen tai toisen lapsen tuella saavuttaa taito, johon hän ei itsenäisesti toimiessaan vielä kykene. Taidon tulee olla lapsen lähikehityksen alueella, jotta tämä olisi mahdollista. (Eichsteller, Holthoff ym. 2011, 43.) Vygotskyn tärkeä havainto oli sen ymmärtäminen, että minkä lapsi tekee tänään aikuisen tai toisen lapsen kanssa, sen lapsi osaa huomenna itsenäisesti (Ryle 1999, 412).

2.2 Aiempi tutkimus kielen kehityksestä

Suurin osa kielen kehitykseen liittyvistä tutkimuksista viimeisten kahdenkymmenenvuoden ajalta osoittaa kielellisen tietoisuuden merkityksen koko kielelliselle kehitykselle. Erityisesti äänteiden tietoisuuden merkitys lapsen kielellises-

sä kehityksessä on tunnustettu. Nykytutkimuksen valossa lukemaan oppiminen on haastavaa ilman kehittynyttä kielellistä tietoisuutta.(Nurmilaakso & Välimäki 2011, 33.)

Eeva Anttila (2011) on tehnyt pro gradun Jyväskylän yliopistossa, erityispedagogiikan laitoksella. Anttila tutki Irene Johanssonin kielenkuntoutusmallia varhaisen kielen kehityksen tukemisessa. Tutkimuksessaan hän kartoitti kokonaiskäsitettä kyseisen kuntoutusmallin käytännön toteutuksesta perheen ja työntekijöiden näkökulmasta. Hänen tutkimuskysymyksiään olivat: Miten varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen oli toteutunut Johanssonin kielenkuntoutusmallia käytettäessä? Miten perheiden osallistuminen kielenkuntoutukseen oli toteutunut? Minkälaisia kokemuksia perheillä ja työntekijöillä oli verkostotyöstä ja sen toimivuudesta kielenkuntoutuksessa? Miten Johanssonin kielenkuntoutusmalli on toteutunut lapsen arjessa? Minkälaisilla edellytyksillä kyseisen kielenkuntoutusmallin käyttö voisi laajeta? (Anttila 2011.)

Eeva Anttilan tutkimuksessa todetaan Johanssonin kielenkuntoutusmallin antavan tukea varhaiseen vuorovaikutukseen, viittomien opetteluun ja lapsen vanhempien asiantuntijuuteen omasta lapsestaan. Tärkeänä tutkimukseen osallistuneet pitivät myös kielenkuntoutuksen ja verkostotyön saamista lapsen arkeen. Anttila kirjoittaa myös tutkimuksessa esiin tulleen mm. varhaisen kielenkehityksen tukemisen ja Johanssonin kuntoutusmallinkäytön vaikutuksesta lapsen kielen kehitykseen. Myös varhaisen vuorovaikutuksen syntymisessä lapsen kanssa todettiin Johanssonin mallilla olleen myönteinen merkitys. (Anttila 2011, 201 – 202.)

3 3 – 5 -vuotiaan lapsen kielenkehitys

3.1 3-vuotiaan lapsen kielenkehitys

3-vuotias lapsi osaa käyttää lauseita, joissa on kolmesta viiteen sanaa. Hän oppii noin 10 sanaa päivän aikana. Hänellä on mahdollisesti hallussaan lukumäärä kolmeen asti. (Aaltonen, Ojanen, Siven, Vilhunen & Vilen 2004,137.) Lapsi on innokas tekemään asioita itsenäisesti, ja hän kaipaa aikuiselta myönteistä palautetta onnistumisestaan. Lapsi pahoittaa mielensä herkästi. Leikeissä

alkaa tulla roolileikkejä sekä kuvitteluleikkejä ja kaverin kanssa leikkiminen kiinnostaa kolmevuotiasta. Hänen puheestaan voi vielä puuttua äänteitä tai puhe voi olla takeltelevaa, mutta siitä saa selvää. Sadut, lorut ja riimit alkavat kiinnostaa. (MLL 2014.)

3.2 4 -vuotiaan lapsen kielenkehitys

4 -vuotias lapsi osaa jo noin tuhat sanaa. Hänen lauseensa sisältävät noin kuusi sanaa ja hän kyselee ”miksi?”- kysymyksiä. (Aaltonen ym. 2004, 137.) 4 -vuotiaalta lapselta sujuu jo lelujen jakaminen ja hän osaa odottaa vuoroaan, vaikka näissä taidoissa vaaditaan vielä harjoittelua. Hänen mielikuvituksensa on rikas ja kiinnostus mielikuvitusleikkeihin ja erilaisiin tarinoihin on voimakas. Tässä vaiheessa lapsi voi kertoa tarinoita, jotka eivät ole totta, mutta hän ei kuitenkaan tietoisesti valehtelee. Vilkkaan mielikuvituksen vuoksi lapsella voi esimerkiksi olla pelkoa pimeää kohtaan tai hän saattaa nähdä painajaisia. Mielikuvitusystävät ovat tavallisia neljävuotiailla lapsilla. Lapsen puheen kehitys on kiivasta, ja hän alkaa ymmärtää erilaisia käsitteitä, tunnistaa värejä ja osaa leikitellä sanoilla. Lapsi pitää edelleen saduista, runoista yms. Hän kykenee tuottamaan itsekin jo pitkiä tarinoita. (MLL 2014.)

3.3 5 -vuotiaan lapsen kielenkehitys

5 -vuotiaalla lapsella on jo laaja sanavarasto. Hän hallitsee taivutussäännöt äidinkielellään. Hänen puheensa on ymmärrettävää ja sujuvaa, vaikka hän olisi jännittävässäkin tilanteessa. (Aaltonen ym. 2004, 137.) 5 -vuotiaana lapsi alkaa erottaa kuvitellun ja todellisuuden toisistaan. Itsekritiikin vaikutus voi pelottaa lasta, eikä hän halua olla vitsailun kohteena, vaikka alkaa jo ymmärtää vitsailua. Hänellä on vielä tarve olla pieni, vaikka toisinaan hän kykenee auttamaan vanhempaansa pienissä askareissa. Pelit, joissa on selkeät säännöt, alkavat olla mieleisiä, vaikka häviämistä pitää vielä harjoitella. Lapsi alkaa muutenkin pohtia oikeaa ja väärää, epäreilua ja reilua. Viisivuotiaan leikit alkavat olla yhteisleikkiä ja kaverisuhteet tulevat muutenkin tärkeiksi. Lapsi saattaa ihailla itseään vanhempia kavereita, ja hän alkaa jäljitellä käytöksessään läheisiä aikuisia. Lapsi kykenee myös tunnistamaan oman nimensä ja hän osaa useimmiten laskea

kymmeneen. Muutoinkin hänen ajattelunsa on kehittynyt siten, että hän pystyy kuuntelemaan ja myös ymmärtämään haastavia tarinoita. (MLL 2014.)

4 Kielenkehityksen häiriöt

Kaikilla lapsilla on yksittäisiä äännevirheitä, ja ne kuuluvat normaaliin kehitykseen. Pieni lapsi ja aikuinen puhuvat eri tavalla, mistä johtuen kaikkea poikkeavaa ei tulisi kutsua äännevirheeksi. Lievät äännevirheet eivät estä kommunikointia eivätkä puheen ymmärtämistä. /r/- ja /s/-virheet ovat usein kypsyymättömyydestä johtuvia ja voivat johtua esimerkiksi kehityksellisistä lievistä motorisista tuottamisen vaikeuksista tai lievistä auditiivisen erottelukyvyn ongelmista. (Kunnari & Savinainen-Makkonen 2004, 152.)

Äänten onnistumisen esteenä voi olla myös lyhyt kielijänne, jolloin on syytä tehdä jänneleikkaus. Jos lapsen ääni on nasaalinen, käheä tai lapsi honottaa, voi syynä olla esimerkiksi piilosuulakihalkio. Vaikka pienet äännevirheet ovat usein harmittomia, vaatii yksikin äännevirhe terapiaa, jos se aiheuttaa lapselle psyykkisiä ongelmia, vaikeuksia sosiaalisissa tilanteissa tai jos se vaikeuttaa äidinkielen oppimista. (Hakama 2011, 34 – 35.)

Osa äännevirheistä voi myös olla merkki vaikeammasta kielellisestä ongelmasta. Kyseessä voi olla kielenkehityksen erityisvaikeus, dysfasia. Dysfasiaa voidaan epäillä, kun lapsella on vaikeuksia monissa äänteissä. On tärkeää erottaa toisistaan ikään kuuluvat äänteelliset ongelmat. Esikouluikäisellä on yleensä tarve oppia r-kirjain, jotta hän pystyy erottamaan samankaltaisia äänteitä sisältävät sanat toisistaan. (Kunnari & Savinainen-Makkonen 2004, 153.)

Suomen kielessä on todella rikas morfofonologia, mikä tarkoittaa kieliopin aluetta, joka sijoittuu äänneopin ja sanojen taivutuksen väliin. Morfofonologiaan kuuluvat astevaihtelu, vokaalisointu ja loppukahdennus. Tämä on iso oppimishaaste pienelle lapselle. Suomessa on myös paljon erilaisia murteita, jotka muuttavat astevaihteluita. Se tuo lisää hämmennystä lapselle hänen yrittäessään oppia kyseisiä konsonanttivaihteluita. Jo 2-vuotiaana lapsi voi osata astevaihteluita, mutta vielä neljän vuoden iässäkään lapsi ei osaa yksityiskohtia täydellisesti.

Neljävuotias jo korjailee sanomisiaan ja näin opettelee vaikeampiakin astevaihteluita. (Kunnari & Savinainen-Makkonen. 2004, 110 – 114.)

Loppukahdennus on suomen kielen ominaispiirteitä. Loppukahdennuksella tarkoitetaan sanojen rajalla tapahtuvaa ilmiötä, jossa seuraavan sanan alkuäänne pidentyy. Lapsella on kahdennusta ensin vain vähän, sillä hän ei pysty ääntämään pidempiä lauseita yhdessä hengitysjaksossa. Kahdennuksen tapahtumiselle ei siis ole olemassa edellytyksiä. Lapsen pitää myös oppia lyhyen ja pitkän konsonantin oppositio ennen kuin kahdennus voi ilmentyä hänen puheessaan. (Kunnari & Savinainen-Makkonen 2004, 119 – 122.)

5 Kielenkehityksen haasteita

On olemassa monia syitä, miksi lapsen on haasteellista ymmärtää tai tuottaa puhetta. Lapsella voi olla ongelmia puheen tuottamisessa, muistissa, äänteiden puuttumista tai lapsella on suomen kieli toisena kielenä. Monet asiat voivat vaikuttaa lapsen kielen kehityksen vaikeuksiin, ja hän tarvitsee niihin tukea. (Ahonen & Siiskonen 2001, 33 – 43.)

Lapsella voi olla ongelmia monessa eri vaiheessa kielen käyttämisen prosessia. Lapsen ongelma voi näkyä esimerkiksi vuorovaikutustilanteessa häiritseväenä käyttäytymisenä, vetäytymisenä tai jopa aggressiivisuutena. Päiväkodeissa ja kouluissa on paljon tilanteita, joissa lapsen pitäisi kyetä toimimaan siten, että hän saa käsitellyksi puhutut viestit ja toimimaan niiden mukaan. Lapsen pitäisi kyetä myös tuottamaan puhetta suuressa ryhmässä. Vaikeutena tällöin voi olla lapsen sanoman oikea ymmärtäminen. (Ahonen & Siiskonen 2001, 33 -43.)

Suuret ryhmät asettavat lapselle äänekkyytensä ja jo kokonsakin puolesta haasteen, mikäli lapsen viestintäketju on häiriintynyt. Lapselle on voinut jo varhain kehittyä arkuus puhumista kohtaan. Tuen antaminen lapselle varhaisessa vaiheessa auttaa hänen itsetuntonsa myönteistä kehittymistä. Lapsella ovat keskimääräisesti viiden ikävuoden tienoilla äidinkielen perussäännöt hallinnassa. Kehitys jatkuu vielä kouluikäisenäkin. (Ahonen & Siiskonen 2001, 33 - 43.)

Vinkkejä lapsen tukemiseen ovat esimerkiksi visuaalisten keinojen tuki verbaalisen sanoman apuna ja lisäksi lapsen istumapaikkaa voisi miettiä sopivaksi hänen tarpeilleen. Onkin olemassa jo monia erilaisia tapoja auttaa lasta saamaan itsensä kuuluville ja osaksi ryhmän toimintaa. (Ahonen & Siiskonen 2001, 33 - 43.)

6 Kielenkehityksen tukemisen menetelmiä ja toimintatapoja

Kieli auttaa lapsia yksilölliseen ilmaisuun, ja myös tiedonhankintaan sekä muistamiseen tarvitaan kieltä. Kieli vaikuttaa lapsen kokonaisvaltaiseen kehitykseen. Se on myös ajattelun, sosiaalisen vuorovaikutuksen, toiminnan ja tunteiden ilmaisun väline. (Nurmilaakso & Välimäki 2011, 31.)

Kun vanhempi puhuu lapselle, alkaa lapsi oivaltaa puheen tuottamisen ja sanojen tarkoituksen ympäristössään. Tämän myötä lapsella alkaa läpi elämän kestävä sanojen merkitysten ja uusien sanojen oppiminen. Lapsen täytyy kyetä ymmärtämään sanojen merkitys sekä kyetä kommunikoimaan. (Nurmilaakso & Välimäki 2011, 33.)

6.1 Pienryhmätoiminta

Pienryhmä muodostuu alle kymmenen hengen ryhmästä. Pienryhmän toiminnassa mahdollistuu vuorovaikutus kaikkien jäsenten kesken sen pienuuden vuoksi. Toiminta on usein kiinteää, motivoitunutta ja sitoutunutta. Pienryhmissä on vähemmän ristiriitoja kuin suurryhmässä sen aktiivisen vuorovaikutuksen takia. (Kataja, Jaakkola & Liukkonen 2011, 15.)

Pienryhmätoiminta antaa hyvät puitteet ryhmän jäsenten keskinäiseen vuorovaikutukseen, ja se edistää tavoitteellisen kasvun saavuttamista. Pienryhmä mahdollistaa lasten yksilöllisen huomioimisen, lapsen osallistamisen ja oppimisen sekä vuorovaikutuksen ja myönteisen ilmapiirin. (Marjanen, Marttila & Varsa 2013, 158-159.)

6.2 Leikki

Leikki on lapsen tapa ilmaista itseään ennen puhumaan oppimista. Aikuisen ja lapsen yhteinen leikki on tapa vaihtaa ajatuksia lapsen kanssa. On lapsilähtöistä antaa leikille riittävästi aikaa päivää organisoitaessa. Leikki on tie kielen oppimiseen, sillä sanojen merkityksen oppii käytännön toiminnassa. Käyttäessään kieltä toisten lasten ja aikuisten kanssa, joilla kielitaito on jo hallussa, lapsi omaksuu kielen omakseen. Isot lapsiryhmät voivat viivästyttää kielen oppimista, varsinkin alle kolmivuotiaiden ryhmissä. Alle kolmevuotiaiden ryhmissä lapsella ei välttämättä ole mallia kielitaidosta toisten lasten kautta. Aikuisetkaan eivät välttämättä kykene keskittyneeseen kommunikointiin ja vuorovaikutukseen. (Nurmilaakso & Välimäki 2011, 70 – 71.)

Perinneleikit, lorut ja laulut ovat oiva tapa kommunikoida ja olla vuorovaikutuksessa lapsen kanssa. Näissä leikeissä juuri niiden toistettavuus auttaa lasta tarkkailemaan ilmaisujen merkityksiä ja omaksumaan kielen säännönmukaisuuksia. Aikuisen tulisi käyttää pidempiä lauseita kuin lapsi itse, jotta lapsi oppisi käyttämään kieltä. Aikuisen tulee olla täysillä mukana toiminnassa ja seurata lapsen reagoitua. Vuorottelu, oman vuoron odottaminen ja aloitteiden teko ovat puheen ennakoedellytyksiä. Lapsi oppii leikkien aikana jäljittelemään aikuista. Lapset, jotka eivät sitä opi, voivat olla vaikeuksissa puheen omaksumisessa. (Nurmilaakso & Välimäki 2011, 72.)

6.3 Ohjattu toiminta

Aikuisen tulee muistaa, että kielellisen tietoisuuden harjoittelu vaatii monia ajattelutoimintoja. On pystyttävä keskittymään, muistamaan asioita, vertailemaan ja tekemään johtopäätöksiä. On tärkeää olla tietoinen lapsen kehitysvaiheesta ja tehdä kehityksen mukaisia tehtäviä lapsen kanssa. Satujen kuuntelu ja niistä kertominen harjaannuttaa kieltä ja on myös oiva tapa olla lähellä lasta. Satujen, tarinoiden ja kuvakirjojen kuuntelun tulisi olla päivittäistä. Tutut leikit, lorut ja laulut sellaisinaan ovat hyviä kehittämään ja edistämään lasten kielellistä tietoisuutta sekä puhe- ja vuorovaikutustaitoja. Runojen kieli on arkikieltä värikkäämpää, ja runot tarttuvat helposti lapsen mieleen. (Hakama 2011, 60 – 63.)

7 Varhaiskasvatussuunnitelma

7.1 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet

Valtakunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan on kirjattu sisältöalueet, lapsen toiminta sekä kokonaisvaltaisen pedagogiikan osuuteen korostavat kokonaisuudet: hoito, kasvatusta ja opetus, kasvattajayhteisö ja kasvatuskumppanuus. Lapsen kielellisen kehityksen tukeminen on huomioitava näissä kaikissa toimintalinjauksen osissa. (Nurmilaakso & Välimäki 2011, 14.)

Varhaiskasvatussuunnitelmaan on nimetty kuusi orientaatiota: matemaattinen, luonnontieteellinen, historiallis-yhteiskunnallinen, esteettinen, eettinen sekä uskonnollis-katsomuksellinen. Kielen kehityksen tukeminen on keskeisenä asiana kaikissa orientaatioissa. Kielen kehitystä ja vuorovaikutusta ei nähdä itsenäiseksi suhtautumisen ja suuntautumisen tavaksi. Kasvatushenkilöstö kokee haasteelliseksi orientaatioiden ja kielenkehityksen vuorovaikutuksen yhdistämisen. (Nurmilaakso & Välimäki 2011, 15 -16.)

Kielen kehitys on keskiössä prosessissa, kun pieni lapsi kiinnostuu ympäristöstään ja rakentaa kuvaa maailmasta ja paikastaan siinä. Lapsen kasvaessa kielen tehtävä ajattelutoimintojen tukena korostuu. Kielen hallinta on perustana oppimisvalmiuksille. Kielen oppimisessa jäljittelyllä on suuri merkitys, ja se on aina persoonallinen prosessi. Tällöin aikuis- ja vertaissuhteet nousevat erittäin tärkeiksi. Leikeillä ja saduilla on erityinen merkitys varhaislapsuuden kielen oppimisessa. (Vasu 2015, 17.)

On tärkeää, että kasvattaja oppii tuntemaan pienen lapsen yksilöllisen tavan kommunikoida. Kun kasvattaja eläytyy vuorovaikutustilanteissa, hän rohkaisee lapsen halua vuorovaikutukseen. Päivittäiset toimintarutiinit opettavat lapsille niihin liittyvää kieltä. Lapset liittyvät kielen leikkiin ja muuhunkin toimintaan ja sanoittavat leikkiä. Lapsen luontainen taipumus riimittelyyn ja sanoilla leikitteilyyn tulee huomioida varhaiskasvatuksessa. Samoin tarinat kasvattajan lukevana tai lapsen itsensä kertomina kasvattavat lapsen luottamusta omiin kykyihinsä ja itsensä ilmaisuun. Lapsen kasvuympäristön tulisi olla kielen kehitystä tukeva, virikkeellinen ja toiminnallinen – paikka, jossa lapsi voi havainnoida puhuttua ja kirjoitettua kieltä. (Vasu 2015, 17 – 18.)

7.2 Lappeenrannan varhaiskasvatussuunnitelma

Lappeenrannan varhaiskasvatussuunnitelman mukaan kielen merkitys on keskeinen osa lapsen tapaa sisäistää maailmaa ja luoda oma käsityksensä siitä. Lapsen ajattelun tukijana kieli on tärkeä osa loogisen ajattelun, ongelmaratkaisun ja kommunikaation kehittäjänä lapsen kasvaessa. Jatkumo kielenkehityksessä auttaa lasta myöhemmissä vaiheissa, kuten oppimisvalmiuksien saavuttamisessa. Aikuisen antama malli sekä vertaissuhteet luovat lapselle sosiaalisia ja kulttuurisia tapoja, jotka luovat pohjaa kommunikoinnille. Leikki ja sadut ovat olennainen osa kielen kehitystä. (Vasu Lappeenranta 2010.)

Varhaiskasvatussuunnitelmassa kirjoitetaan vuorovaikutuksen olevan ainut mahdollinen keino puheen, kielen ja kommunikaation kehittymisessä. Tasavertaisen vuorovaikutuksen tärkeys lapsen ja aikuisen välillä sekä lasten keskinäisissä suhteissa koetaan keskeiseksi tavaksi tukea lapsen kielellistä kehittymistä. Muita Lappeenrannan varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjattuja keinoja kielellisten valmiuksien tukena ovat toimiminen lähikehityksen vyöhykkeellä, pienryhmätoiminta, oma aikuinen-käytäntö sekä kasvatuskumppanuus. (Vasu Lappeenranta 2010.)

8 Opinnäytetyöprosessi

8.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Opinnäytetyömme on toiminnallinen. Vilkka ja Airaksinen 2003 mukaan toiminnallinen opinnäytetyö on ammatillisessa kentässä käytännön työn opastamista, ohjeistamista sekä toiminnan järjeistämistä ja järjestämistä. Se voi olla ammatillisen käytännön ohje, ohjeistus tai opas riippuen alasta. Toiminnallinen opinnäytetyö voi olla myös tapahtuman toteuttaminen, josta tekijä kokoaa portfolion. Tärkeää on, että siinä yhdistyvät käytännön toteutus ja raportointi tutkimusviestinnän keinoin. Toiminnallisen opinnäytetyön tulee olla käytännönläheinen, työelämälähtöinen sekä tutkimuksellisella asenteella toteutettu. Siinä tulee osoittaa alan tietojen ja taitojen hallinta. (Vilkka & Airaksinen 2003, 9-10.)

8.2 Opinnäytetyön toteutus

Aloitimme taustamateriaaliin, kirjallisuuteen ja toiminnallisen opinnäytetyön rakenteeseen tutustumisen keväällä 2014 opinnäytetyön suunnitelmakurssilla. Päädyimme rajaamaan opinnäytetyön teoriapohjan Piagetin vaiheteoriaan. Myöhemmin havaitsimme myös Vygovtsyn lähikehityksen vyöhyketeorian tukevan opinnäytetyön teoriapohjaa.

Opinnäytetyön suunnitelman valmistuttua haimme tutkimuslupaa Lappeenrannan kaupungilta. Tutkimusluvan liitteenä oli malli tutkimushenkilölle annettavasta yhteydenotto/ -informointikirjeestä, malli tutkimushenkilöiltä ja huoltajilta pyydettävästä suostumuksesta, ohjaajan ilmoitus tutkimussuunnitelman hyväksymisestä, eettinen ennakkoarviointi tai tutkimuksen eettinen pohdinta sekä haastattelu-/kyselylomake. Tutkimusluvan myöntämisen jälkeen muotoilimme vanhemmille menevän suostumuslomakkeen uudelleen ja lisäsimme siihen luvan videoida tuokioita havainnointimme tueksi.

Tutkimusluvan saatuaamme kävimme ensimmäisen kerran tapaamassa työelämäohjaajia, joiden kanssa keskustelimme pienryhmätuokioiden sisällöistä sekä pohdimme yhdessä, ketkä lapsista hyötyisivät toiminnastamme. Kävimme Lauritsalan päiväkodissa esittelemässä opinnäytetyötämme ja samalla tiedustelimme ryhmien henkilökunnalta halukkuutta osallistua toimintaamme. Tämän jälkeen konsultoiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja Marja Rehula keskusteli päiväkodin henkilökunnan kanssa siitä, mikä ryhmä soveltuisi parhaiten toimintaamme. Seuraavaksi veimme ryhmään informaatiokirjeet jaettaviksi perheille, joiden lapset osallistuisivat toimintaan. Kaikki perheet, joilta suostumusta kysyttiin, lähtivät toimintaan mukaan.

Toteutimme pienryhmätoimintaa Lauritsalan päiväkodissa Tuulenpesäryhmässä syksyllä 2014. Pidimme kuukauden aikana kuusi pienryhmätuokiota. Ryhmään osallistui neljä lasta, jotka valitsimme yhdessä Tuulenpesän henkilökunnan ja työelämäohjaajamme kanssa. Pienryhmässä oli kolme tyttöä ja yksi poika. Vanhemmat sitoutuivat mahdollisuuksiensa mukaan tuomaan lapset pienryhmätoiminnan ajaksi päiväkodille. Sairastumisien vuoksi kaikki lapset ei-

vät aina päässeet paikalle, mutta jokaisella kerralla osallistujia oli vähintään kolme. Ensimmäisellä ja viimeisellä kerralla kaikki lapset olivat paikalla.

Pienryhmä toteutettiin kerran viikossa ja jokaisella kerralla oli sekä jotain uutta että edellisen kerran kertausta. Lasten siirtyminen omasta ryhmästä tuokiotilaan tapahtui junaleikin avulla. Käytimme kuvia apuna hahmottamaan lapsille pienryhmätoiminnan rakennetta. Jokaisella tuokiolla ohjelmassa oli lasten nimien etsiminen ja tavuttaminen sekä tervetuloalaulu. Lapset nimesivät pienryhmätoiminnan Välkky-käsinuken mukaan. Tuokiot lopetettiin aina kehupiiriin ja tarrojen jakoon. Tuokioilla pääaiheita olivat kehonosat, värit ja eläimet.

Pienryhmien toteutuksen jälkeen annoimme kyselylomakkeet päivähoidon henkilökunnalle. Varhaiskasvattajat vastasivat lomakkeisiin, ja he saivat kertoa niissä, miten kokivat toimintamme omassa arjessaan. Lisäksi lomakkeilla selvitettiin, ovatko varhaiskasvattajat kokeneet lasten hyötyvän toiminnastamme. Jaoin omat kyselylomakkeet myös lapsille. Lapset saivat täyttää ne yhdessä oman ryhmänsä varhaiskasvattajan kanssa.

Koska opinnäytetyömme on toiminnallinen, siitä syntyy konkreettinen materiaali eli toimintakansio varhaiskasvatuksen käyttöön. Toimintakansio on koottu hyödyntämään lasten kielen kehityksen tukemista sekä varhaiskasvatuksen henkilökunnan arjessa tekemää työtä.

8.3 Tavoite ja kehittämistehtävät

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, miten pienryhmätoiminnan kautta voidaan tukea lapsen kielenkehitystä. Kielellisen kehityksen tuesta on paljon tietoa ja päiväkodeissa on käytössä joitain toimintamalleja esikouluikäisille. Tarkoituksenamme on löytää omaan opinnäytetyöhömmme parhaat vinkit, jotka sopivat kaikille, sekä muuttaa ne käytännön toiminnaksi. Suuntaamme pienryhmätoimintamme 3 – 5 -vuotiaille lapsille varhaisen tuen menetelmänä puheenkehityksessä.

Opinnäytetyön kehittämistehtävät:

1. Tukeeko pienryhmätoimintamme päiväkodin kasvatustyötä?

2. Toimintakansion luominen päiväkotiin

9 Johtopäätökset ja tulokset

Toiminnallisella opinnäytetyöllä halusimme selvittää, mitä mieltä lapset ja kasvattajat olivat tuokioistamme. Kyselyn tuloksista keskustelimme yhdessä ja halusimme lisätä sieltä nousseita ajatuksia myös opinnäytetyöhömmme. Henkilökunnan kyselystä selvisi, että lapset saivat itsetunnon kohotusta saamastaan erityishuomiosta ja harjoitusta väreistä liikunnan, aistien ja leikkien avulla.

Ryhmän henkilökunta kertoi vastauksissaan, että lapset saivat tukea omaan kehitykseensä. He kokivat, että suunniteltu, systemaattinen toiminta mukautettuna kutakin lapsiryhmää ajatellen käy työvälteenä arjessa. He olivat tyytyväisiä saadessaan valmiin materiaalityöpakettin työhönsä.

Kyselyistä kävi ilmi lasten pitävän tuokioista, mutta puolet heistä eivät haluaisi osallistua uudestaan samanlaiseen ryhmään. Yksi vastaajista osasi kertoa syyn omaan haluttomuuteensa uudelleen osallistumisesta: ”Senkä takia koska en jaksa.” Jokainen lapsi koki oppineensa uusia asioita ja taitoja.

Suunnittelimme toimintakansioon yhdeksän pienryhmätoimintaa, joissa vaihtelimme teemoja lapsille tuttuun aihepiiriin alueelta. Itse toteutimme pienryhmätoiminnoista kuusi, mutta halusimme tarjota enemmän vaihtoehtoja toimintakansiomme käyttäjille. Toimintakansio koostuu valmiiksi suunnitelluista pienryhmätoiminnoista sekä materiaalityövinkeistä. Kansiossa on tulostettavia materiaaleja sekä vinkkejä pienryhmissä tarvittavien materiaalien hankintaan.

Osa materiaaleista on jo olemassa monessa päiväkodissa, ja siksi pienryhmätoiminta on helppo toteuttaa päiväkodin arjessa. Lisäksi kirjoitimme ja kuvitimme aiheeseen sopivan sadun Välkystä, joka seikkailee värien maailmassa. Tämän sadun ja kuvan liitimme toimintakansioon. Kirjoitimme myös toisen sadun. Sen aiheena olivat eläimet. Liitimme toimintakansioon myös värikortteja ja kuvia. Käyttämämme laulut löytyvät valmiina toimintakansiosta.

10 Pohdinta

Toiminnallisen opinnäytetyömme onnistumiseen vaikuttivat mukana olleiden perheiden suostumus pienryhmätoimintaan sekä yhteistyö varhaiskasvattajien kanssa. Alkuun meille suunnitellut tilat otettiin koulun esiopetusryhmän väistötiloiksi, ja tästä syystä toiminnallemme varattu tila muuttui. Tilojen vaihtumisesta johtuen uudet tilat olivat varattuja ja aiheuttivat kaikille tiukentuneita aikatauluja. Muutoksista huolimatta saimme toteuttaa pienryhmätoimintaa sovitusti. Lapset olivat motivoituneita lähtemään siihen mukaan, mikä helpotti omaa työtämme. Pienryhmätoiminta sujui onnistuneesti ja saavutimme asettamamme tavoitteet. Henkilökunnan antama palaute tuki omia päätelmiämme toiminnan onnistumisesta.

Tutustuttuamme lähikehityksen vyöhyketeoriaan opimme yhdistämään sitä työelämään, pohtiessamme lapsen kehitysvaiheita. Olemme pystyneet hyödyntämään tietoa käytäntöön. Koimme pienryhmätoiminnan toimivaksi työtavaksi ja aiomme molemmat käyttää sitä jatkossa työssämme. Prosessin aikana yhteistyö varhaiskasvatuksen henkilökunnan kanssa nousi merkittävään asemaan, ja saimme jälleen muistutuksen yhteistyön tärkeydestä. Opinnäytetyöprosessi tuki omaa kasvuamme lastentarhanopettajuuteen. Lisäksi saimme tukea omaan pedagogiseen osaamiseemme.

Opinnäytetyömme aikataulu venyi inhimillisistä syistä ja siksi koimme aikataulullisia haasteita ja ajoittain prosessi oli raskas. Opinnäytetyötä kirjoitimme yhdessä ja erikseen välimatkojen vuoksi. Imatran kirjaston olohuone oli meille kiintopiste prosessin aikana. Aluksi tarkoituksena oli toteuttaa opinnäytetyötä kahdessa eri päiväkodissa, kahdessa eri kunnassa. Toisen päiväkodin pois jääminen aikatauluongelmien vuoksi oli harmillista, koska siten emme saaneet vertailupohjaa kahden eri päiväkodin välillä.

Olemme molemmat tyytyväisiä toimintakansioon. Teimme siitä helposti hyödynnettävän ja ilmaisen kokonaisuuden. Materiaalit, jotka valitsimme, ovat sellaisenaan olemassaolevia tai tulostettavina kansiosta. Ajallisten ja rahallisten resursien vähyyden vuoksi päädyimme kansioon.

Lähteet

Aaltonen, M., Ojanen, T., Siven, T., Vihunen, R. & Vilen, M. 2004. Lapsen aika.6-8.painos. Porvoo. Bookwell Oy.

Ahonen, T. & Siiskonen T. 2001. Sanat sekaisin? Juva. WS Bookwell Oy.
Anttila E. 2011. Irene Johanssonin kielenkuntoutusmalli varhaisen kielenkehityksen tukemisessa. Jyväskylän yliopisto. Erityispedagogiikan laitos. Progradu

Eichsteller, G. & Holthoff, S. 2011. Conceptual Foundations of Social Pedagogy: A Transnational Perspective from Germany. Teoksessa Cameron, C. & Moss, P.(toim.) Social Pedagogy and Working with Children and Young People. Lon-don: Jessica Kingsley Publishers, 33-52

Hakama M-L. 2011. Puhekuplia. Lapsen puheen ja kielellisen tietoisuuden kehittäminen. Helsinki. Lasten keskus.

Karila, K., Kinos, J. & Virtanen, J. 2001. Varhaiskasvatuksen teoriasuuntauksia. Jyväskylä. PS-kustannus

Kataja, J., Jaakkola, T & Liukkonen, J. 2011. Ryhmä liikkeelle. Jyväskylä. PS-kustannus.

Kunnari, S. & Savinainen-Makkonen, T. (Toim.). 2004. Mistä on pienet sanat tehty. Lasten äänteellinen kehitys. Helsinki. WSOY.

Vasu Lappeenranta. 2010. Lappeenrannan varhaiskasvatussuunnitelma.
<http://www.lappeenranta.fi/loader.aspx?id=17c8de96-e649-4518-b607-f42b16456d94> Luettu 18.8.2014

Marjanen, P., Marttila M. & Varsa, V. (Toim.) 2013. Pienten piirissä. Jyväskylä. PS-kustannus.

MLL 2014. Vanhempainnetti.
http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ja_kehitys/4_5-vuotias/ Luettu 15.8.2014.

Nurmi M. & Välimäki A-L. 2011. Lapsi ja kieli, Kielellinen kehittyminen varhaiskasvatuksessa. Helsinki. Terveystieteiden tutkimuskeskus.

Ryle, A. 1999. Object relations theory and activity theory: A proposed link by way of the procedural sequence model. Teoksessa Engeström Y., Miettinen R. & Punamäke R-L.(toim.) Perspectives on Activity Theory. Cambridge University Press, 407-418.

Vasu 2015. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Stakes. Helsinki. Terveystieteiden tutkimuskeskus

Vasta Ross (toim)., 1997. Kuusi teoriaa lapsen kehityksestä. Kuopio. Kustannusosakeyhtiö Puijo.

Vilkka H. & Airaksinen T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki. Tammi.

Liitteet

Liite 1

Lupa pienryhmätoimintaan osallistumiselle

Liite 2

Kyselylomake päivähoiton henkilökunnalle

Liite 3

Kyselylomake lapsille

Liite 4

Toimintakansio

Hyvät vanhemmat

Olemme kaksi sosionomiopiskelijaa Saimaan ammattikorkeakoulusta ja olemme tekemässä opinnäytetyötä yhteistyössä kahden päiväkodin ..... kanssa. Opinnäytetyömme aihe on: Kielellisten valmiuksien tukeminen pienryhmätoiminnan keinoin. Toteutamme opinnäytetyömme pienryhmäosuuden syksyllä 2014. Pienryhmätoimintamme on tarkoitettu 3 - 5-vuotiaille lapsille kielen ja puheenkehityksen vahvistamiseksi. Toteutamme toimintaa 1 - 2 kertaa viikossa, tarkemmat ajankohdat selviävät myöhemmin.

Pienryhmätoimintamme sisältää mm. Sanasangon, Kim-leikkiä, tavuttamista, tutustumisleikkejä, kuvakortteja, loruja ja suujumppaa. Aiheena tuokioissamme on lasten arkipäivään kuuluvia asioita ja tavaroita. Opinnäytetyömme tavoitteena on tuoda päiväkoteihin uusi toimintamalli, joka tukee lasten kielellisiä valmiuksia ja kielen kehitystä.

Toivomme teidän keskustelevan lapsenne kanssa toimintaan osallistumisesta ja lapsi voi halutessanne lopettaa toimintakertoihin osallistumisen missä vaiheessa tahansa. Oheisessa lupalapussa kysymme lupaa lapsenne osallistumiseen toimintakerroillemme. Toivoisimme, että palauttaisitte lupalapun päiväkodille..... mennessä.

Jos teille heräsi kysymyksiä opinnäytetyöhöemme liittyen tai haluatte tietää enemmän siitä, niin ottakaa rohkeasti yhteyttä, vastaamme mielellämme.

Yhteistyöterveisin

Niina Ekholm ja Satu Vanttinen

niina.ekholm@student.saimia.fi ja satu.vanttinen@student.saimia.fi

Kielellisten valmiuksien tukeminen pienryhmä-toiminnan keinoin

Kysely päivähoiton henkilökunnalle:

1. Oman ryhmän nimi_____
2. Mitä hyötyä pienryhmätoimintaan osallistumisesta oli lapselle, joka ryhmästänne osallistui toimintaamme?
_____
_____
_____
3. Minkälaista tukea pienryhmätoiminnastamme oli omalle työllenne?
_____
_____
_____
4. Miten koette toimintamme hyödyttävän varhaiskasvatusta jatkossa?
_____
_____
_____
5. Minkälaisia asioita haluaisitte lisätä toimintaamme?
_____
_____
_____

Kiitos palautteestanne!

T: Niina Ekholm ja Satu Vääntinen

Lapsen palaute

1. Oliko sinusta mukavaa osallistua pienryhmätoimintaan

2. Haluaisitko osallistua uudestaan samanlaiseen ryhmään

3. Opitko jotain uutta

Terveisin

Niina ja Satu

**PIENRYHMÄTOIMINTAA KIELEN KEHITYKSEN TUEKSI YH-
DESSÄ VÄLKYN KANSSA**

TOIMINTAKANSIO VARHAISKASVATTAJALLE
NIINA EKHOLM, SATU VÄNTTINEN

TOIMINTAKANSIO VARHAISKASVATTAJALLE

Kansion tarkoituksena on antaa varhaiskasvattajille valmiit suunnitelmat kielen kehityksen tukemiseen. Kansioon on koottu yhdeksän pienryhmä toimintaa, joista varhaiskasvattajat voivat poimia itselleen tarpeelliset.

Pienryhmien ohjeet on kirjoitettu kuhunkin toimintaan tarkoitettujen materiaalien mukaisiksi. Kansion alussa on kaikki laulut. Seuraavana kansiossa on pienryhmien toiminta ohjeet. Sadut ja niiden yksityiskohtaiset ohjeet kuvituksineen ovat sen jälkeen. Loput materiaali ohjeet ja pohjat ovat kansiossa viimeisinä. Osa materiaaleista on tulostettavissa/kopioitavissa suoraan kansiosta. Joidenkin materiaalien osalta voidaan hyödyntää jo olemassa olevia materiaaleja, kuten muoviset eläimet.

Toiminnoissa on ajatuksena lapsille tuttujen asioiden avulla tukea lasten kielellistä kehitystä. Materiaalit on suunniteltu kielen kehitystä silmällä pitäen, mutta mikään ei estä niiden käyttämistä muuhunkin pienryhmätoimintaan.

Muiden yhdessä kokoamiemme materiaalien lisäksi kansiossa on kaksi omaan aihepiiriinsä sopivaa satua, niiden kirjoittamisesta ja kuvituksesta vastaa Niina Ekholm. Kansiossa on kuvat ryhmien aiheista, niiden avulla lapsille voidaan selvittää kulloisenkin toiminnan kulkua. Kuvat on toisille lapsille piirtänyt 7-vuotias tyttö.

Toivomme, kansiostamme olevan hyötyä kaikille varhaiskasvattajille Lappeenrannassa.

Niina Ekholm

Sosionomi (AMK), lastentarhanopettaja

Satu Vääntinen

Sosionomi (AMK), lastentarhanopettaja

Pienryhmäsuunnitelma

Tavoite:

Ryhmään tutustuminen. Kielen kehityksen tukeminen. Kehonosiin tutustuminen. Keinoina käytetään laulua ja sanasankoa.

Tarvikkeet:

- Käsinukke
- Lasten nimet. Aikuisen ja Väkyn nimi.
- Pienryhmän rakennekuvat. Auttavat lapsia hahmottamaan pienryhmän kulkua. Lopetuksesta ei ole kuvaa, etteivät lapset koe kehupiirin olevan valmiiksi suunniteltu. Aikuisen sanat ovat spontaaneja ja merkitseviä.
- Pienryhmä "Välky"-passit
- Tarroja passeihin. Jaetaan passeihin viimeisenä.
- Kärpänen (pehmolelu, pieni leikki ötökkä tai lasten itse askartelema kärpänen).
- Ämpäri
- Kehonosia kuvina. (Kuvissa klemmarit jotka tarttuvat magneettiin.)
- Onki. (Voit itse rakentaa ongen puukepistä, narusta ja magneetista.)

Aloit:

Käydään yhdessä läpi pienryhmän rakenne, jonka jälkeen lapset etsivät vuorollaan omat nimensä. Kaikki nimet ovat lattialta. Nimet voi myös laittaa ympäri pienryhmätilaa, jolloin lapset saavat etsiä omat nimensä. Omalla vuorollaan lapsi saa tavuttaa nimensä. Tämän jälkeen kaikki tavuttavat nimen. Lopuksi lapset saavat viedä omat nimensä seinälle, pienryhmän rakennekuvien viereen.

Lauletaan yhdessä Maija kulta, Maija kulta-laulu, käyttäen kunkin lapsen nimeä hänen vuorollaan.

Käsinukke voi olla "apuhjaajana" koko pienryhmän ajan, sen avulla voi opastaa lapsia, se voi laulaa lapsien kanssa tai vain katsella sivusta. Lapset saattavat haluta silittää käsinukkea ja myös käsinukke voi silittää lapsia lopetuksen yhteydessä.

Toiminta:

1. Sanasanko: Lapset onkivat vuorotellen sanasangosta kehonosan, jonka nimeävät ja näyttävät missä kehonosa sijaitsee. Tämän jälkeen kaikki lapset etsivät kyseisen kehonosan itsestään. Kehonosia voidaan onkia niin kauan kuin ne loppuvat. (Jos lapsi sanoo kehonosan väärin, yrittään yhdessä löytää oikea vastaus. Jos lapsi sanoo kielellisesti kehonosan väärin, toistetaan oikea sana perään).
2. Kärpänen laulu: Ohjaajalla on kärpänen kädessään, jota hän kuljettaa lapsesta toiselle. Lauletaan yhdessä kärpänen-laulu ja lapset nimeävät aina uuden kehonosan johon kärpänen laskeutuu. Jokaisen säkeistön lopussa ja-sanan jälkeen kysytään lapsilta, mihin kärpänen laskeutuu istumaan. Seuraava säkeistö lauletaan lapsen sanomasta kehonosasta.

Lopetus:

Kehupiiri: Lapsia kehutaan pienryhmään osallistumisesta. Jokaisesta lapsesta sanotaan jotain sellaista, mikä häneltä onnistui toiminnan aikana.

Tarrojen jako: Lapset saavat itse etsiä oman ”Välkkypassin” tunnistamalla oman nimensä passista. Jokainen saa valita tarran passiinsa merkiksi pienryhmään osallistumisesta.

Pienryhmäsuunnitelma**Tavoite:**

Kielen kehityksen tukeminen. Väreihin tutustuminen. Kehonosien tunnistaminen. Keinoina käytetään laulua, satua ja värilaatoilla liikkumista.

Tarvikkeet:

- Lasten nimet. Aikuisen ja Väkyn nimi.
- Käsinnukke
- Pienryhmän rakenne-kuvat
- Pienryhmä ”Välkky”-passit
- Tarrat passeihin.

- Kärpänen
- Satu väreistä sekä siihen liittyvät materiaalit ja luku ohje. (Löytyy toimintakansiosta.)
- Väri-laattoja liikuntaleikkiä varten, jos päiväkodissa ei ole väri-laattoja, voi ne tehdä laminoimalla erivärisistä kartongeista sopivia.

Aloitutus:

Käydään yhdessä läpi pienryhmän rakenne, jonka jälkeen lapset etsivät vuorollaan omat nimensä. Omalla vuorollaan lapsi saa tavuttaa nimensä. Tämän jälkeen kaikki tavuttavat nimen. Käsinukke voi olla mukana tavuttamassa. Lopuksi lapset saavat viedä omat nimensä seinälle, pienryhmän rakennekuvien viereen.

Lauletaan yhdessä Maija-kulta laulu, käyttäen lapsien omia nimiä.

Käsinukke voi olla ”apuhjaajana” koko pienryhmän ajan, sen avulla voi opastaa lapsia, se voi laulaa lapsien kanssa tai vain katsella sivusta. Lapset saattavat haluta silittää käsinukkea ja myös käsinukke voi silittää lapsia lopetuksen yhteydessä.

Toiminta:

1. Kärpänen laulu: Ohjaajalla on kärpänen kädessään, jota hän kuljettaa lapsesta toiselle. Lauletaan yhdessä kärpänen-laulu ja lapset nimeävät aina uuden kehonosan johon kärpänen laskeutuu. Jokaisen säkeistön lopussa ja-sanan jälkeen kysytään lapsilta, mihin kärpänen laskeutuu istumaan. Seuraava säkeistö lauletaan lapsen sanomasta kehonosasta.
2. Satu väreistä: Luetaan lapsille toimintakansiosta löytyvä satu väreistä. Sadussa otetaan lapset mukaan tarinan kulkuun. Tarkemmat ohjeet löytyvät värisadun lopusta. Ohjaajan tulee tutustua satuun etukäteen.
3. Liikuntaleikki väri-laatoilla. Väri-laatat levitetään pienryhmätilan lattialle, jonka jälkeen ohjaaja pyytää lapsia menemään aina jonkin väriselle laatalle, aina eritavoin liikkuen. Esim. Menkää punaiselle laatalle kävellen tai menkää siniselle laatalle juosten.

Lopetus:

Kehupiiri: Lapsia kehutaan pienryhmään osallistumisesta. Jokaisesta lapsesta sanotaan jotain sellaista, mikä häneltä onnistui toiminnan aikana.

Tarrojen jako: Lapset saavat itse etsiä oman ”Välkkypassin” tunnistamalla oman nimensä passista. Jokainen saa valita tarran passiinsa merkiksi pienryhmään osallistumisesta.

Pienryhmäsuunnitelma**Tavoitteet:**

Kielen kehityksen tukeminen laulun ja leikin avulla. Eläimien tunnistaminen.

Tarvikkeet:

- Lasten nimet. Aikuisen ja Väkyn nimi.
- Pienryhmän rakenne-kuvat
- Pienryhmä ”Välkky”-passit
- Tarrat passeja varten
- Käsinukke
- Värilaattoja liikuntaleikkiä varten
- Muovieläimiä/eläinten kuvia.
- Liina/huivi

Aloitukset:

Käydään yhdessä läpi pienryhmän rakenne. Etsitään omat nimet lattialta. Omalla vuorollaan lapsi saa tavuttaa nimensä. Tämän jälkeen kaikki tavuttavat nimet. Käsinukke voi olla mukana tavuttamassa. Lopuksi lapset saavat viedä omat nimensä seinälle, pienryhmän rakennekuvien viereen.

Lauletaan yhdessä Maija-kulta laulu, käyttäen lapsien omia nimiä.

Käsinukke voi olla ”apuohjaajana” koko pienryhmän ajan, sen avulla voi opastaa lapsia, se voi laulaa lapsien kanssa tai vain katsella sivusta. Lapset saatta-

vat haluta silittää käsinukkea ja myös käsinukke voi silittää lapsia lopetuksen yhteydessä.

Toiminta:

1. Liikuntaleikki värilaatoilla: Värilaatat levitetään pienryhmätilan lattialle jonka jälkeen ohjaaja pyytää lapsia menemään aina jonkin väriselle laattalle liikkuen eri eläinten tavoin. Esimerkiksi menkää punaiselle laattalle karhukävelyllä tai menkää siniselle laattalle hyppien kuin pupujussit.
2. Kim-leikki: Otetaan erilaisia eläimiä, joko muovisia eläimiä tai kuvia eläimistä ja laitetaan ne lattialle kaikkien nähtäville. Käydään eläimet yhdessä läpi, jotta kaikki tietävät mitä eläimiä lattialla on. Harjoitellaan yhdessä eläinten nimet. Tämän jälkeen joku lapsista laittaa silmät kiinni ja toinen lapsi ottaa jonkin eläimen pois. Loput eläimet peitetään liinalla. Silmät kiinni oleva lapsi arvaa, mikä eläin puuttuu. Leikki jatkuu niin kauan, että kaikki ovat vuorollaan saaneet arvata, sekä ottaa jonkun eläimen pois. Samalla voidaan myös miettiä miten mikäkin eläin ääntelee.
3. Lauletaan yhdessä viisi pientä ankkaa ja leikitään se käsillämme sormia ankkoina käyttäen.

Lopetus:

Kehupiiri: Lapsia keuhutaan pienryhmään osallistumisesta. Jokaisesta lapsesta sanotaan jotain sellaista, mikä häneltä onnistui toiminnan aikana.

Tarrojen jako: Lapset saavat itse etsiä oman ”Välkkypassin” tunnistamalla oman nimensä passista. Jokainen saa valita tarran passiinsa merkiksi pienryhmään osallistumisesta.

Pienryhmäsuunnitelma

Tavoite:

Kielen kehityksen tukeminen laulun ja leikin keinoin. Opitaan tunnistamaan eläimiä., värejä ja kehon osia.

Tarvikkeet:

- Lasten nimet. Aikuisen ja Väälyn nimi.
- Pienryhmän rakenne-kuvat
- Pienryhmä "Vääly"-passit
- Tarroja passeja varten
- Käsinukke
- Muovieläimiä tai eläinten kuvia
- Liina/huivi
- Hernepusseja

Aloit:

Käydään yhdessä läpi pienryhmän rakenne. Etsitään omat nimet lattialta. Omalla vuorollaan lapsi saa tavuttaa nimensä. Tämän jälkeen kaikki tavuttavat nimet. Käsinukke voi olla mukana tavuttamassa. Lopuksi lapset saavat viedä omat nimensä seinälle, pienryhmän rakennekuvien viereen.

Lauletaan yhdessä Maija-kulta laulu, käyttäen lapsien omia nimiä.

Käsinukke voi olla "apuhjaajana" koko pienryhmän ajan, sen avulla voi opastaa lapsia, se voi laulaa lapsien kanssa tai vain katsella sivusta. Lapset saattavat haluta silittää käsinukkea ja myös käsinukke voi silittää lapsia lopetuksen yhteydessä.

Toiminta:

1. Kim-leikki: Otetaan erilaisia eläimiä, joko muovisia eläimiä tai kuvia eläimistä ja laitetaan ne lattialle kaikkien nähtäville. Käydään eläimet yhdessä läpi, jotta kaikki tietävät mitä eläimiä lattialla on ja harjoitellaan yhdessä eläinten nimet. Tämän jälkeen joku lapsista laittaa silmät kiinni ja toinen lapsi ottaa jonkin eläimen pois, jonka jälkeen loput eläimet peitetään liinalla. Silmät kiinni oleva lapsi arvaa, mikä eläin puuttuu. Arvatessaan eläimen lapsi saa kertoa minkä värinen eläin on. Leikki jatkuu niin kauan että kaikki ovat vuorollaan saaneet arvata, sekä ottaa jonkun eläimen pois.

2. Aamuin, illoin -laulu: Lauletaan yhdessä ja käydään läpi kehonosia. Lau-
luun kannattaa tutustua etukäteen, että voi kertoa lapsille mitä kehonosia
laulussa käydään läpi tai kysyä lapsilta mikä mikäkin on.
3. Liikuntaleikki hernepusseilla: Harjoitellaan lapsien kanssa miten liikkua
kun hernepussi on eri kehonosan päällä. Lapset voivat itse päättää pai-
kan missä hernepussi milloinkin on ja joka kerta yritetään liikkua niin, ett-
ei hernepussi putoa.

Lopetus:

Kehupiiri: Lapsia keuhataan pienryhmään osallistumisesta. Jokaisesta lapsesta
sanotaan jotain sellaista, mikä häneltä onnistui toiminnan aikana

Tarrojen jako: Lapset saavat itse etsiä oman ”Välkkypassin” tunnistamalla oman
nimensä passista. Jokainen saa valita tarran passiinsa merkiksi pienryhmään
osallistumisesta.

Pienryhmäsuunnitelma

Tavoite:

Kielen kehityksen tukeminen. Keinoina käytetään eri kehonosia ja värejä.

Tarvikkeet:

- Lasten nimet. Aikuisen ja Väkyn nimi.
- Pienryhmä ”Välkky”-passit
- Pienryhmän rakenne-kuvat
- Tarrat passeja varten
- Käsinukke
- Hernepusseja
- Ämpäri/sanko
- Erivärisiä pieniä pahveja/kartonkeja, joissa klemmarit
- Magneetti onki (1.pienryhmäsuunnitelman alussa ohje ongen tarvikkei-
siin)

Aloituis:

Käydään yhdessä läpi pienryhmän rakenne. Etsitään omat nimet lattialta. Omalla vuorollaan lapsi saa tavuttaa nimensä. Tämän jälkeen kaikki tavuttavat nimen. Käsinukke voi olla mukana tavuttamassa. Lopuksi lapset saavat viedä omat nimensä seinälle, pienryhmän rakennekuvien viereen.

Lauletaan yhdessä Maija-kulta laulu, käyttäen lapsien omia nimiä.

Käsinukke voi olla ”apuohjaajana” koko pienryhmän ajan, sen avulla voi opastaa lapsia, se voi laulaa lapsien kanssa tai vain katsella sivusta. Lapset saattavat haluta silittää käsinukkea ja myös käsinukke voi silittää lapsia lopetuksen yhteydessä.

Toiminta:

1. Liikuntaleikki hernepusseilla: Harjoitellaan lapsien kanssa miten liikkua kun hernepuski on eri kehonosan päällä. Lapset voivat itse päättää paikan missä hernepuski milloinkin on ja joka kerta yritetään liikkua niin, ettei hernepuski putoa.
2. Sanasanko, aiheena värit: Lapset onkivat vuorotellen sanasangosta värin, jonka nimeävät. Voidaan miettiä mitä asioita on samanvärisiä, aurinko, mustikka tms. Värejä voidaan onkia niin kauan kuin ne loppuvat. (Jos lapsi sanoo värin väärin, yritetään yhdessä löytää oikea vastaus. Jos lapsi sanoo kielellisesti värin väärin, toistetaan oikea sana perään).
3. Väriarvoituksia-laulu: Lauletaan yhdessä. Jokaisen arvoituksen jälkeen kysytään lapselta arvasiko hän värin, ennen kuin aletaan laulamaan vastausta.

Lopetus:

Kehupiiri: Lapsia kehutaan pienryhmään osallistumisesta. Jokaisesta lapsesta sanotaan jotain sellaista, mikä häneltä onnistui toiminnan aikana.

Tarrojen jako: Lapset saavat itse etsiä oman ”Välkkypassin” tunnistamalla oman nimensä passista. Jokainen saa valita tarran passiinsa merkiksi pienryhmään osallistumisesta.

Pienryhmäsuunnitelma

Tavoite:

Kielen kehityksen tukeminen sadun ja leikin keinoin. Eläinten tunnistaminen. Erivärien oppiminen.

Tarvikkeet:

- Lasten nimet. Aikuisen ja Väkyn nimi.
- Pienryhmä ”Välkky”-passit
- Pienryhmän rakenne-kuvat
- Tarrat passeja varten.
- Käsinukke
- Ämpäri/sanko.
- Erivärisiä, pieniä paperin/kartongin palasia.
- Onki (1. pienryhmäsuunnitelmassa ohje ongen tarvikkeisiin)
- Kolme eriväristä isompaa paperin palaa, liikuntaleikkiä varten.
- Eläinsatu ja siihen liittyvät materiaalit (löytyy toimintakansiosta)

Aloitus:

Käydään yhdessä läpi pienryhmän rakenne. Etsitään omat nimet lattialta. Omalla vuorollaan lapsi saa tavuttaa nimensä. Tämän jälkeen kaikki tavuttavat nimet. Käsinukke voi olla mukana tavuttamassa. Lopuksi lapset saavat viedä omat nimensä seinälle, pienryhmän rakennekuvien viereen.

Lauletaan yhdessä Maija-kulta laulu, käyttäen lapsien omia nimiä.

Käsinukke voi olla ”apuohjaajana” koko pienryhmän ajan, sen avulla voi opastaa lapsia, se voi laulaa lapsien kanssa tai vain katsella sivusta. Lapset saattavat haluta silittää käsinukkea ja myös käsinukke voi silittää lapsia lopetuksen yhteydessä.

Toiminta:

1. Sanasanko, aiheena värit: Lapset onkivat vuorotellen sanasangosta vä-
rin, jonka he nimeävät. Mietitään yhdessä samanvärisiä asioita, aurinko,
mustikka tms. Värejä voidaan onkia niin kauan kuin ne loppuvat. (Jos
lapsi sanoo värin väärin, yritetään yhdessä löytää oikea vastaus. Jos
lapsi sanoo kielellisesti värin väärin, toistetaan oikea sana perään).
2. Eläinsatu: Satuun kannattaa tutustua etukäteen, jotta tietää missä kohtaa
osallistuttaa lapsia mukaan. Luetaan satu lapsille ja sadun edetessä lap-
set saavat arvata, mitä eläimiä Välkky-käsinukke kohtaa.
3. Liikuntaleikki väreillä. Tämä liikuntaleikki olisi hyvä leikkiä salissa tai hie-
man suuremmassa tilassa. Ohjaaja laittaa kolme eriväristä isoa paperin-
palaa esimerkiksi huoneen seiniin, jokaisen värin eri seinälle. Yhden voi
laittaa keskelle huonetta, lattialle. Tämän jälkeen ohjaaja huutaa aina yh-
den värin nimen ja lapset juoksevat tämän värin luokse. Voidaan myös
kilpailla jolloin aina viimeinen lapsi värillä, jää leikistä pois. Ohjaaja voi
myös värin yhteydessä huutaa tavan miten värille liikutaan esim. konta-
ten, ryömien, pomppien ym. Pienemmässä tilassa leikkiä voidaan leikkiä
niin, ettei juosta ollenkaan ja käytetään erilaisia liikkumatapoja, mitkä so-
pivat pienempään tilaan.

Lopetus:

Kehupiiri: Lapsia kehutaan pienryhmään osallistumisesta. Jokaisesta lapsesta
sanotaan jotain sellaista, mikä häneltä onnistui toiminnan aikana.

Tarrojen jako: Lapset saavat itse etsiä oman ”Välkypassin” tunnistamalla oman
nimensä passista. Jokainen saa valita tarran passiinsa merkiksi pienryhmään
osallistumisesta.

Pienryhmäsuunnitelma

Tavoite:

Kielen kehityksen tukeminen. Kehonosien opettelu. Eläinten tunnistaminen. Keinoina käytetään satua ja laulua.

Tarvikkeet:

- Lasten nimet. Aikuisen ja Välkyn nimi.
- Pienryhmän rakenne-kuvat
- Pienryhmä "Välkky"-passit
- Tarrat passeja varten
- Käsinukke
- Eläimet- satu ja siihen liittyvä materiaali (löytyy toimintakansiosta)
- Kärpänen. (1.pienryhmä suunnitelmassa ohjeistettu tarkemmin)

Aloitus:

Käydään yhdessä läpi pienryhmän rakenne. Etsitään omat nimet lattialta. Omalla vuorollaan lapsi saa tavuttaa nimensä. Tämän jälkeen kaikki tavuttavat nimet. Käsinukke voi olla mukana tavuttamassa. Lopuksi lapset saavat viedä omat nimensä seinälle, pienryhmän rakennekuvien viereen.

Lauletaan yhdessä Maija-kulta laulu, käyttäen lapsien omia nimiä.

Käsinukke voi olla "apuhjaajana" koko pienryhmän ajan, sen avulla voi opastaa lapsia, se voi laulaa lapsien kanssa tai vain katsella sivusta. Lapset saattavat haluta silittää käsinukkea ja myös käsinukke voi silittää lapsia lopetuksen yhteydessä.

Toiminta:

1. Eläinsatu: Satuun kannattaa tutustua etukäteen, jotta tietää missä kohtaa osallistuttaa lapsia mukaan. Luetaan satu lapsille ja sadun edetessä lapset saavat arvata, mitä eläimiä Välkky-käsinukke kohtaa.

2. Jumppalaulu: Lauletaan ja leikitään yhdessä. Kosketetaan sitä kehonosaa molemmilla käsillä, mitä laulussa sanotaan. Jokaisen säkeistön jälkeen nopeutetaan laulua hieman.
3. Kärpänen-laulu: Ohjaajalla on kärpänen kädessään ja hän liikuttelee sitä lapselta toiselle. Lauletaan yhdessä kärpänen-laulu ja lapset nimeävät aina uuden kehonosan johon kärpänen laskeutuu. Jokaisen säkeistön jälkeen ja-sanan jälkeen kysytään lapsilta mihin kärpänen laskeutuu istumaan, jonka jälkeen lauletaan lapsen sanomasta kehonosasta.

Lopetus:

Kehupiiri: Lapsia kehutaan pienryhmään osallistumisesta. Jokaisesta lapsesta sanotaan jotain sellaista, mikä häneltä onnistui toiminnan aikana.

Tarrojen jako: Lapset saavat itse etsiä oman "Välkkypassin" tunnistamalla oman nimensä passista. Jokainen saa valita tarran passiinsa merkiksi pienryhmään osallistumisesta.

Pienryhmäsuunnitelma

Tavoite:

Kielen kehityksen tukeminen leikin ja laulun avulla. Värien opettelu. Kehonosien oppiminen.

Tarvikkeet:

- Lasten nimet. Aikuisen ja Väkyn nimi.
- Pienryhmän rakenne-kuvat
- Pienryhmä "Välkky"-passi
- Tarrat passia varten
- Erivärisiä pieniä paperilappuja
- Huivi/liina

Aloitust:

Käydään yhdessä läpi pienryhmän rakenne. Etsitään omat nimet lattialta. Omalla vuorollaan lapsi saa tavuttaa nimensä. Tämän jälkeen kaikki tavuttavat ni-

men. Käsinukke voi olla mukana tavuttamassa. Lopuksi lapset saavat viedä omat nimensä seinälle, pienryhmän rakennekuvien viereen.

Lauletaan yhdessä Maija-kulta laulu, käyttäen lapsien omia nimiä.

Käsinukke voi olla ”apuhjaajana” koko pienryhmän ajan, sen avulla voi opastaa lapsia, se voi laulaa lapsien kanssa tai vain katsella sivusta. Lapset saattavat haluta silittää käsinukkea ja myös käsinukke voi silittää lapsia lopetuksen yhteydessä.

Toiminta:

1. Jumppalaulu: Lauletaan ja leikitään yhdessä. Kosketetaan sitä kehonosaa molemmilla käsillä, mistä laulussa lauletaan. Jokaisen säkeistön jälkeen nopeutetaan laulua hieman.
2. Kim-leikki väreillä: Otetaan erilaisia väripaperi lappuja ja laitetaan ne lattialle kaikkien nähtäville. Käydään värit yhdessä läpi, jotta kaikki tietävät mitä värejä on ja harjoitellaan yhdessä värien nimet. Tämän jälkeen joku lapsista laittaa silmät kiinni ja toinen lapsi ottaa jonkin värin pois, jonka jälkeen loput värit peitetään liinalla. Silmät kiinni oleva lapsi arvaa, mikä väri puuttuu. Arvatessaan värin lapsi saa kertoa mitä muuta tietää, mikä on samanväriinen. Leikki jatkuu niin kauan että kaikki ovat vuorollaan saaneet arvata, sekä ottaa jonkun värin pois.
3. Värilaulu: Lauletaan yhdessä värilaulu. Laulussa kysytään, kenellä on päällä jotain punaista tai sinistä tai muuta väriä, jos lapsella on vaatteissaan kyseistä väriä saa hän toimia niin kuin säkeistön lopussa sanotaan. Ohjaaja voi itse keksiä mitä värejä laulaa ja miten toimitaan säkeistön lopussa, pompitaanko, keinutaanko vai silitetään tai mitä vain.

Lopetus:

Kehupiiri: Lapsia kehdutaan pienryhmään osallistumisesta. Jokaisesta lapsesta sanotaan jotain sellaista, mikä häneltä onnistui toiminnan aikana.

Tarrojen jako: Lapset saavat itse etsiä oman ”Välkkypassin” tunnistamalla oman nimensä passista. Jokainen saa valita tarran passiinsa merkiksi pienryhmään osallistumisesta.

Kysy lapsilta mitä he haluavat leikkiä tai laulaa viimeisellä pienryhmäkerralla.

Pienryhmäsuunnitelma

Tavoite:

Kielen kehityksen tukeminen laulun, leikin ja toiminnan avulla.

Tarvikkeet:

- Kysy edellisellä kerralla lapsilta, mitä he haluavat tällä kertaa tehdä ja ota tarvikkeet sen mukaan.
- Pienryhmän rakenne-kuvat
- Lasten nimet. Aikuisen ja Väkyn nimi.
- Pienryhmä ”Välkky”-passit
- Tarrat passia varten
- Käsinukke

Aloitus:

Käydään yhdessä läpi pienryhmän rakenne. Etsitään omat nimet lattialta. Omalla vuorollaan lapsi saa tavuttaa nimensä. Tämän jälkeen kaikki tavuttavat nimet. Käsinukke voi olla mukana tavuttamassa. Lopuksi lapset saavat viedä omat nimensä seinälle, pienryhmän rakennekuvien viereen.

Lauletaan yhdessä Maija-kulta laulu, käyttäen lapsien omia nimiä.

Käsinukke voi olla ”apuohjaajana” koko pienryhmän ajan, sen avulla voi opastaa lapsia, se voi laulaa lapsien kanssa tai vain katsella sivusta. Lapset saattavat haluta silittää käsinukkea ja myös käsinukke voi silittää lapsia lopetuksen yhteydessä.

Toiminta:

Lasten edellisellä kerralla toivomia toiveleikkejä/-lauluja edellisten kertojen pienryhmistä.

Lopetus:

Kehupiiri: Lapsia kehutaan pienryhmään osallistumisesta. Jokaisesta lapsesta sanotaan jotain sellaista, mikä häneltä onnistui toiminnan aikana.

Tarrojen jako: Lapset saavat itse etsiä oman ”Välkkypassin” tunnistamalla oman nimensä passista. Jokainen saa valita tarran passiinsa merkiksi pienryhmään osallistumisesta.

Viimeisellä kerralla voidaan viettää juhlat. Lapsille voi antaa passien lisäksi kotiin vietäväksi jonkin pienen asian. Keksit ja mehu sopivat myös hyvin juhlaan.

Laulujen sanoja:

Väriarvoituksia – laulu

1. Leskenlehti aurinko. Värin arvasitko jo?
Leskenlehti aurinko. Värin arvasitko jo?
Se on keltainen, se on keltainen, se väri on keltainen.
Se on keltainen, se on keltainen, se väri on keltainen.
2. Ruohon tupsu, koivun lehti. Kesän väri puuhun ehti.
Ruohon tupsu koivun lehti. Kesän väri puuhun ehti.
Se on vihreä.....
3. Taivaan merta, mustikkaa. Sitä et voi unohtaa.
Taivaan merta, mustikkaa. Sitä et voi unohtaa.
Se on sininen....
4. Mansikassa kuononpää, enkä kerro enempää.
Mansikassa kuononpää, enkä kerro enempää.
Se on punainen...
5. Hiiren turkki, villasukka, hahtuvainen mummon tukka.
Hiiren turkki, villasukka, hahtuvainen mummon tukka.
Se on harmaa...
6. Pyöreä ja varsin fiini, ulkomainen appelsiini.
Pyöreä ja varsin fiini, ulkomainen appelsiini.
Se on oranssi...
7. Korpin sulka, hiili, noki, värin arvaathan jo toki.
Korpin sulka, hiili, noki, värin arvaathan jo toki.
Se on musta...
8. Lumilintu, pilvilammas, leluharhun kulmahammas.
Lumilintu, pilvilammas, leluharhun kulmahammas.
Se on valkoinen...

Kärpänen - laulu

Kärpänen istui olkapäällä, olkapäällä, olkapäällä. Kärpänen istui olkapäällä, olkapäällä ja.....

Kärpänen istui polvella, polvella, polvella. Kärpänen istui polvella, polvella ja....

(Lapsi saa itse keksiä minne kärpänen seuraavaksi istuutuu. Ja- kohdassa kysytään aina seuraava paikka, minne kärpänen haluaisi mennä.)

Maija-kulta - laulu

Maija-kulta, Maija-kulta, kiva kun oot täällä. Maija-kulta, Maija-kulta, kiva kun oot täällä. Ai ai ai ai ai, kiva kun oot täällä. Ai ai ai ai ai, kiva kun oot täällä.

Viisi pientä ankkaa – laulu

Viisi pientä ankkaa lähti leikkimään, vuorten taakse kauas pois. Äiti anka sanoi, että KVAAK KVAAK KVAAK, mutta vain neljä ankkaa tuli takaisin. Jne

Neljä pientä ankkaa....

Kolme pientä ankkaa...

Kaksi pientä ankkaa...

Yksi pieni anka... mutta yhtään pientä ankkaa ei tullut takaisin.

Mutta silloin nousi lammikosta suuren suuri isä anka, joka sanoi suurella äänellä, että VAAK! Ja kaikki viisi ankkaa tuli takaisin.

Aamuin, illoin – laulu (Fröbelin palikat)

Mä olkapäitä taputan kun olen iloinen

ja vatsaani mä taputan kun olen kylläinen.

Päätäni mä taputan ihan muuten vaan,

mut peppua mä taputtaa aamuin illoin saan.

Polvet yhteen!

Mä olkapäitä taputan kun olen iloinen....

Peppu pystyyn!

Mä olkapäitä taputan kun olen iloinen....

Peppu heiluu!

Mä olkapäitä taputan kun olen iloinen....

Jumppalaulu (Fröbelin palikat)

Pää, olkapäät, peppu, polvet, varpaat, polvet, varpaat.

Pää, olkapää, peppu, polvet varpaat, polvet varpaat.

Silmät, korvat ja vatsaa taputa.

Pää, olkapää, peppu, polvet, varpaat, polvet, varpaat.

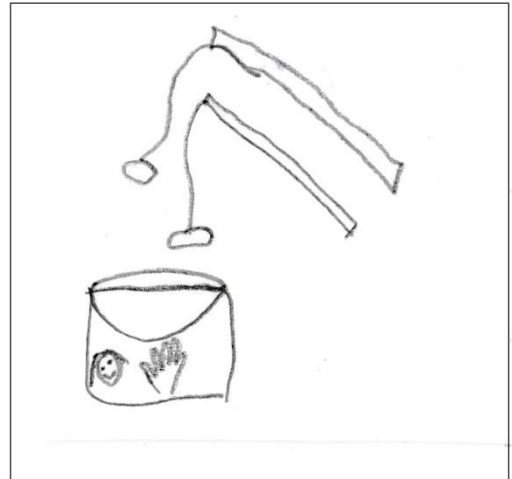
Värilaulu

1. Kenellä on päällä jotain punaista, jotain punaista.
Kenellä on päällä jotain punaista, jotain punaista.
Sen on vuoro hyppiä, joll on jotain punaista, jotain punaista.
2. Kenellä on päällä jotain sinistä....
3. Kenellä on päällä jotain keltaista.... ym.
4. Kenellä on päällä ihan mitä vaan, ihan mitä vaan
Kenellä on päällä ihan mitä vaan, ihan mitä vaan.
Sen on vuoro tanssia, joll on päällä mitä vaan, ihan mitä vaan.

Leikkaa tarvitsemasi kuvat irti ja laminoi tarvittaessa

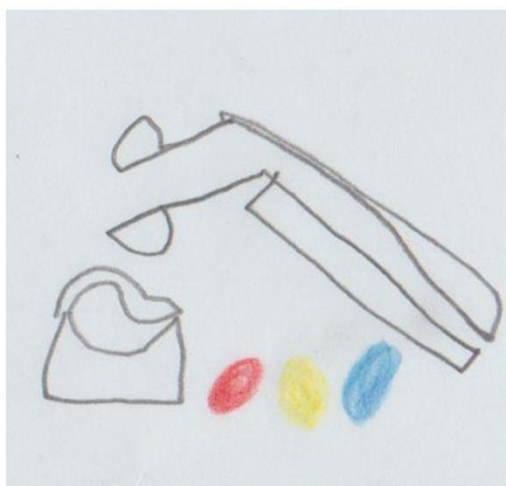
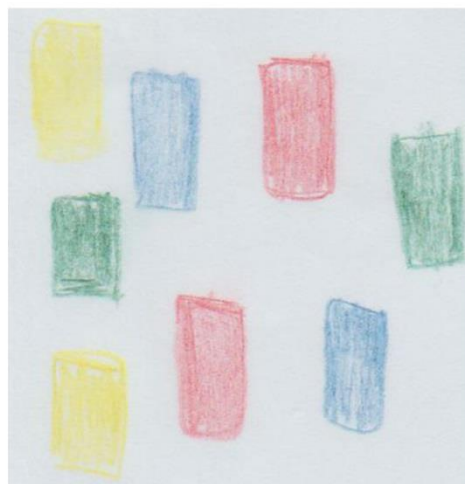
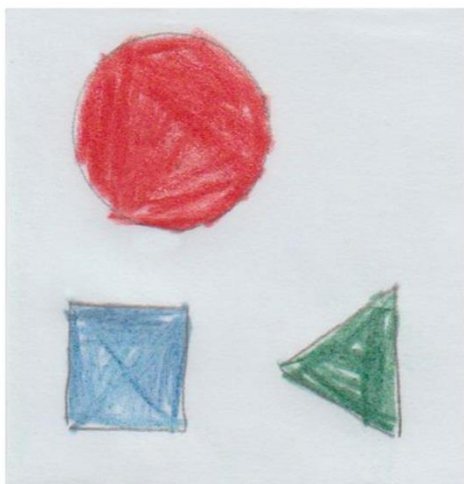

Leikkaa tarvitsemasi kuvat irti ja laminoi tarvittaessa

Leikkaa tarvitsemasi kuvat irti ja laminoi tarvittaessa

Edellä on kuvat pienryhmän toimintaa varten. Kuva jossa on aikuisia ja lapsia kuvaa pienryhmää itseään. Muut kuvat ovat sanasankoon, Kim - leikkiin muotoihin, hernepusseihin ja eläinten opetteluun.

VÄRISATU

OLI KAUNIS KESÄINEN PÄIVÄ. SISÄLLÄ OLI KUUMA JA VÄLKKYÄ KYLLÄSTYTTI. VÄLKKY MIETTI, MITÄ HÄN TEKISI. HÄNEN TEKIMIELI LÄHTEÄ ULOS.

ASTUESSAAN ULOS OVESTA VÄLKKY KATSOO TAIVAALLE. TAIVAS ON KIRKAS. SIELLÄ LEIJUU MUUTAMA PEHMEÄ PILVI. AURINKO PAISTAA. VÄLKKY LÄHTEE KÄVELEMÄÄN KOTIPIHAN POLKUA. SE KATSELEE YMPÄRILLEEN JA NÄKEE KUKAN. VÄLKKY HUOMAA KUKAN OLEVAN SAMANVÄRINEN KUIN AURIKO. MIKÄHÄN VÄRI SE ON, VÄLKKY POHTII? **VÄLKKY KYSY Y LAPSILTA APUA.** KELTAINEN, OOH VÄLKKY HIIKKAISEE, NYT HÄN TUNTEE VÄRIN KELTAINEN. VÄLKKY MIETTII MUITA KELTAISIA ASIOITA. **VÄLKKY PYYTÄÄ LAPSILTA APUA KELTAISTEN ASIOIDEN KEKSIMISESSÄ.**

KUKKA KASVAA NURMIKOLLA, NURMIKON VÄRI ON ERILAINEN KUIN KUKAN. **VÄLKKY KYSY Y LAPSILTA MIKÄHÄN VÄRI NURMIKOLLA ON?** HIPHEI! MINÄHÄN TUNNEN JO KAKSI VÄRIÄ, VÄLKKY HIIKKUU. **VÄLKKY KYSY Y LAPSILTA MUITA VIHREITÄ ASIOITA.**

VÄLKKYVILKAISEE TAIVAALLE JA HUOMAA, ETTÄ TAIVAS ON ERIVÄRINEN KUIN NURMIKKO. **VÄLKKY KYSY Y LAPSILTA MINKÄ VÄRINEN TAIVAS ON? ENTÄ MITÄ MUUTA SINISTÄ ON OLEMASSA?**

JATKAESSAAN MATKAANSA VÄLKKY MILTEI ASTUU MANSIKOIDENPÄÄLLE. MANSIKOIDEN VÄRIN VÄLKKY JO TIETÄÄ. MANSIKAT OVAT PUNAISIA. **MITÄHÄN MUITA PUNAISIA ASIOITA ON OLEMASSA? VÄLKKY PYYTÄÄ LAPSILTA APUA.** VÄLKKY PISTEELEE MANSIKOITA POSKEENSA, KUN SE KUULEE LINNUN ÄÄNEN. KRAAKI!

KORPPI ISTUU PUUSSA. KORPPI EI OLE VÄRILTÄÄN MIKÄÄN JO VÄLKYN OPPIMISTA VÄREISTÄ. **MIKÄHÄN SE MAHTAA OLLA? VÄLKKY PYYTÄÄ LAPSIA KERTOMAAN KORPIN VÄRIN. LISÄKSI HÄN PYYTÄÄ LAPSIA KEKSIMÄÄN JOTAIN MUUTAKIN MUSTAA.** VÄLKKY VILKUTTAA KORPILLE.

VÄLKKY LÄHTEE KOTIA KOHTI, HÄNELÄ ON VATSA PULLOLLAAN MANSIKOITA. VÄLKKY ASTEELE KOTIIN. VÄLKYN KOTI ON PUUNRUNGOSSA. VÄLKKY TIETÄÄ KOTINSA OLEVAN SAMANVÄRINEN KUIN KARHU. **MIKÄ-HÄN VÄRI SE ON? VÄLKKY KYSYY LAPSILTA? ENTÄ MITÄ MUITA RUSKEITA ASIOITA ON OLEMASSA VÄLKKY KYSELEE?**

NYT VÄLKKY ON VÄSYNYT PITKÄSTÄ KÄVELYSTÄÄN JA UUSIEN ASIOIDEN OPPIMISESTA. VÄLKKY KÖMPII KOTIKOLOONSA NUKKUMAAN. NÄKEEKÖHÄN VÄLKKY UNTA VÄREISTÄ?

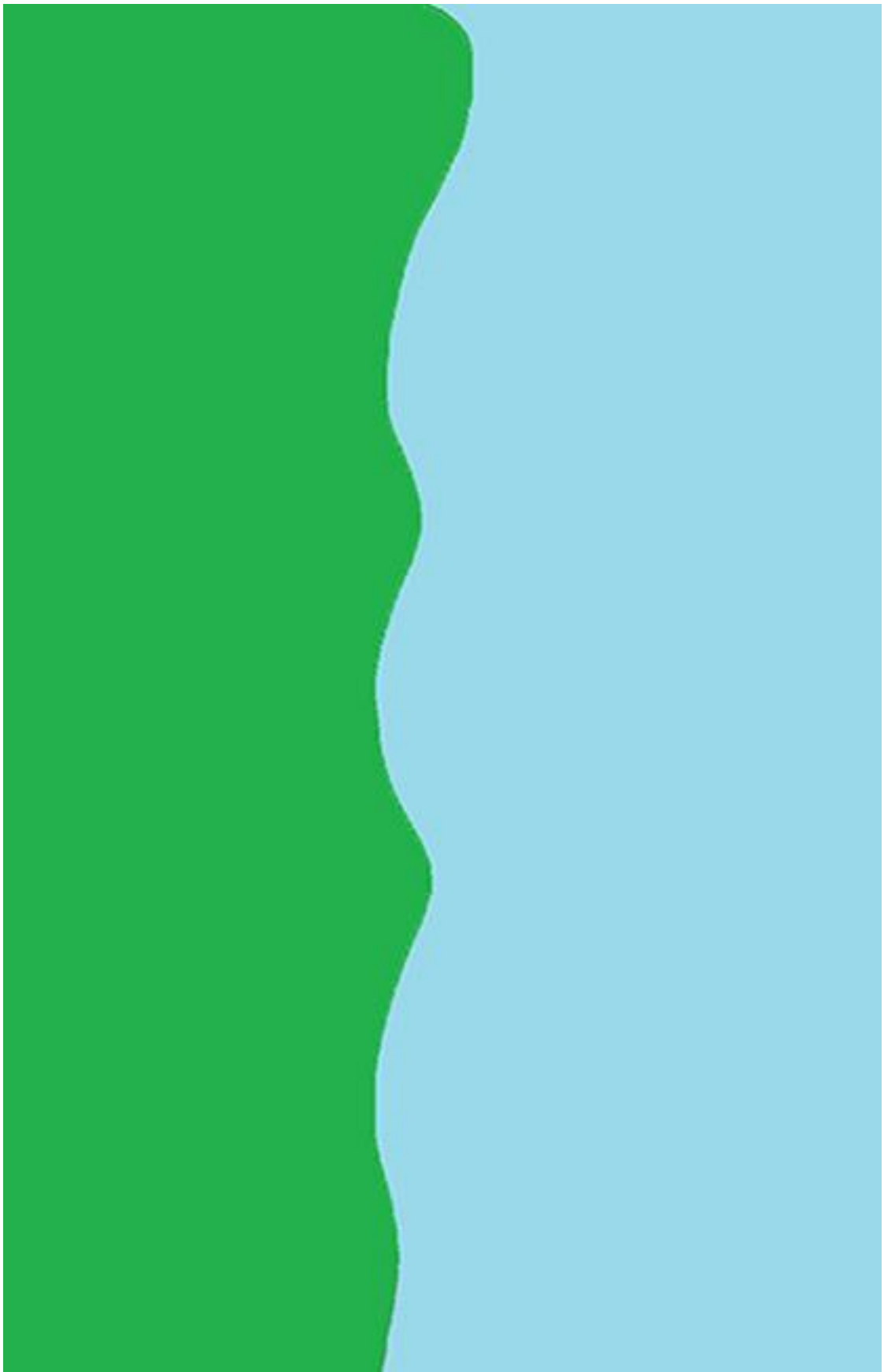
Ohjeistus:

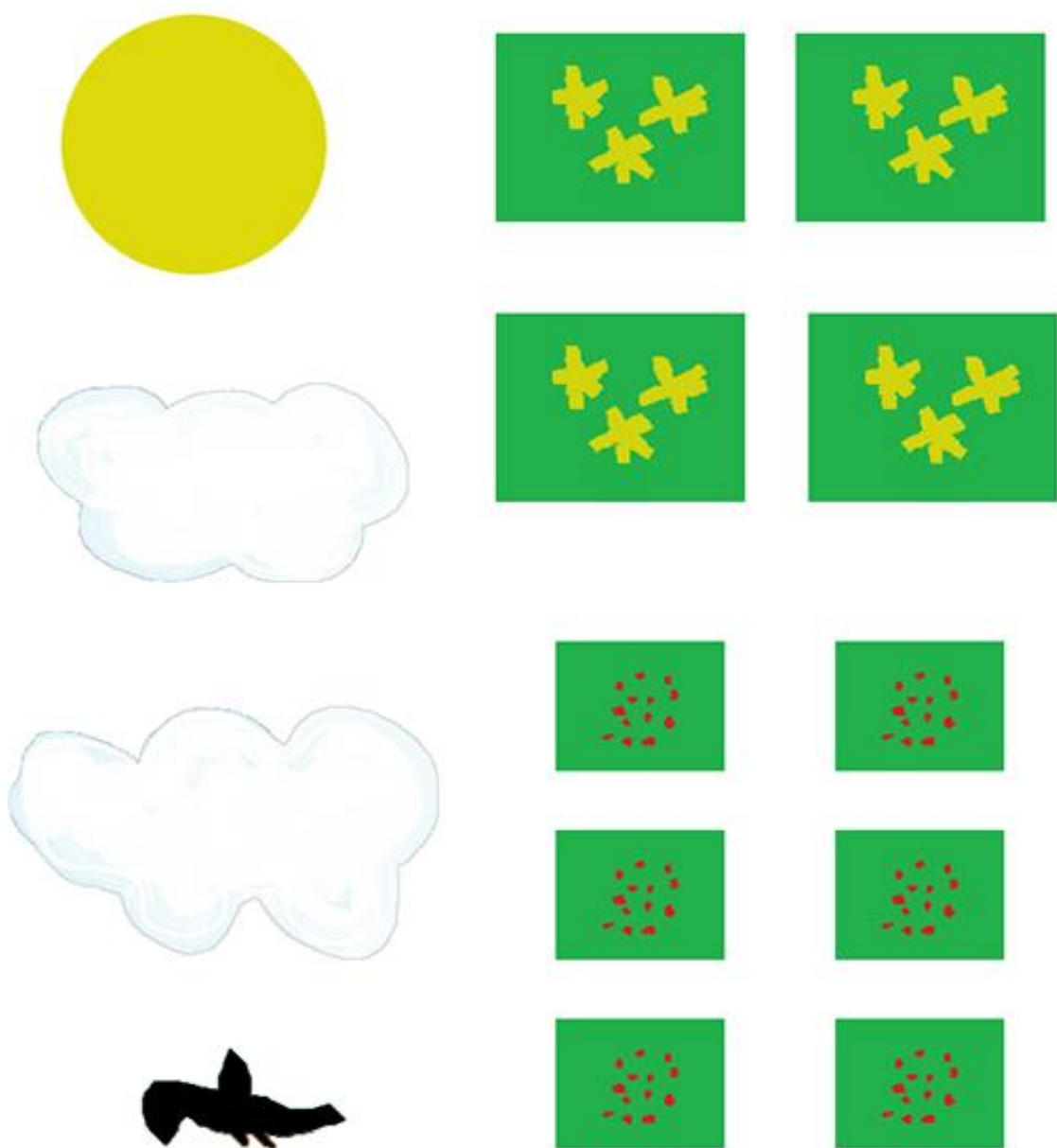
Satuun pitää tutustua etukäteen, jotta kasvattaja ymmärtää ja muistaa missä kohtaa lapsia otetaan mukaan sadun kulkuun. Satuun on kirjoitettu lihavoituna ne kohdat joissa aikuisen pitää huomioida jokin asia. Käsinukke Väkky on sadussa vahvasti mukana. Se seikkailee kuvituksessa ja aikuisen kädessä. Toteutus tapoja on kaksi. Ensimmäisessä aikuinen lukee satua ja Väkky käsinukke istuu hänen vieressään. Aikuinen siirtelee sadun edetessä taustakuvaan kiinnitettäviä asioita. Lapset otetaan mukaan kertomaan värejä ja erivärisiä asioita. Toinen enemmän lasta huomioiva tapa on pyytää lapsia kiinnittämään asioita tausta kuvaan, näin toimien Väkky käsinukke voi olla koko ajan aikuisen kädessä. Ennen sadun alkua aikuinen voi jakaa sadun liitännäiskuvat lapille valmiiksi tai hän voi laittaa ne lattialle lasten etsittäväksi.

Tässä on kuva, siitä mille tarina näyttää lopussa. Kuva auttaa hahmottamaan erilaisten asioiden sijoittelun sadun aikana. Aikuinen voi auttaa lasta valitsemaan mansikoiden, pilvien ja muiden asioiden paikan.

Leikkaa ja laminoi seuraavan sivun kuva satua varten valmiiksi. Kuvan voit laittaa seinälle.

Leikkaa ja laminoi pienet kuvat. Kiinnitetään taustaan sinitarrralla sadun edetessä.

Leikkaa ja laminoi pienet kuvat. Kiinnitetään taustaan sinitarralla sadun edetessä.

ELÄINSATU

YSTÄVÄMME VÄLKKY ON ALAKULOINEN. VÄLKKY EI TAHDO KEKSIÄ MILLÄÄN MITÄÄN TEKEMISTÄ. VÄLKKY ON LUKENUT JO KAIKKI KIRJANSÄ, KOONNUT KAIKKI PALAPELINSÄ. HÄN EI MILLÄÄN KEKSI MITÄÄN PUUHAA, JOTA VOISI TEHDÄ YKSIN. YKSIN EI VOI POTKIA JALKAPALLOA, KUN EI OLE KETÄÄN POTKIMASSA PALLOA TAKAISIN. YKSIN EI VOI MYÖSKÄÄN LEIKKIÄ HIPPAA, SILLÄ EI OLE KETÄÄN JOKA OTTAISI KIINNI. KUURUPIILOKAAN EI TAHDO ONNISTUA, SILLÄ EI OLISI KETÄÄN ETSIMÄSSÄ. PLÄÄH, ON KURJAA OLLA YKSIN VÄLKKY POHTII. SILLOIN VÄLKYLLÄ VÄLÄHTÄÄ, HÄN VOISI LÄHTEÄ ETSIMÄÄN YSTÄVÄÄ.

VÄLKKY LÄHTEE ULOS JA KULKEE KOTIPOLKUAAN ETEENPÄIN. KORPPI ISTUU PUUSSA. VÄLKKY KERTOO SILLE PULMANSÄ. KORPPI KERTOO VÄLKYYLLE, ETTÄ POLUN TOISESSÄ PÄÄSSÄ ON MAALAISTALO JA SIELLÄ ON PALJON ELÄIMIÄ. VÄLKKY SAATTAISI LÖYTÄÄ SIELTÄ YSTÄVIÄ ITSELLEEN. VÄLKKY LÄHTEE TOIVEIKKAANA JATKAMAAN MATKAANSÄ.

SAAPUESSÄAN TALON PIHALLE VÄLKKY NÄKEE JONKIN ELÄIMEN ISTUVAN PIENEN KOPIN EDUSTALLA JA ELÄIN KATSELEE VÄLKKYÄ UTELIANA. **MIKÄHÄN ELÄIN SE MAHTAA OLLA? LAPSET SAAVAT VASTATA.** KOIRA HAUKAHTAA VÄLKYYLLE YSTÄVÄLLISESTI JA VÄLKKY USKALTAÄ KERTOÄ YSTÄVÄ PULMASTÄAN KOIRALLE. KOIRA LUPÄÄ AUTTÄÄ VÄLKKYÄ YSTÄVIEN ETSINNÄSSÄ.

YHDESSÄ NE LÄHTEVÄT KULKEMAAN KOHTI SUURTA RAKENNUSTÄ. KOIRA KERTOO RAKENNUKSEN OLEVAN NIMELTÄN NAVETTA. ASTUESÄAN SISÄLLE NAVETTAAN VÄLKYN NENÄÄ KUTITTÄÄ MONET UUDET TUOKSUT, JOITA SE HAISTÄÄ. KOIRA VIE VÄLKYN ENSIN PIENEN ELÄIMEN LUO. ELÄIMELLÄ ON MAITOKUPPI EDESSÄÄN. MIAU, ELÄIN SANOO. **MIKÄHÄN ELÄIN SE ON? LAPSET SAAVAT VASTATA.** KISSÄ KERTOO VÄLKYYLLE SAAVANSÄ JOKÄ PÄIVÄ MAITOA YHDELTÄ NAVETÄN ASUKKAALTA. **MIKÄHÄN ELÄIN SE MAHTÄÄ OLLA? LAPSET SAAVAT VASTATA.** KISSÄ JA KOIRA VIEVÄT VÄLKYN LEHMÄN LUO.

LEHMÄ KATSELEE VIERAITÄAN JA ESITTELEE YLPEÄNÄ LAPSENSÄ HEILLE. **MIKÄHÄN MAHTÄÄ OLLÄ LEHMÄN LAPSEN NIMI? LAPSET**

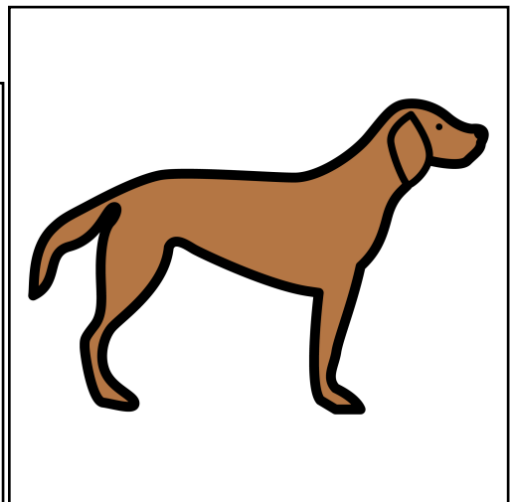
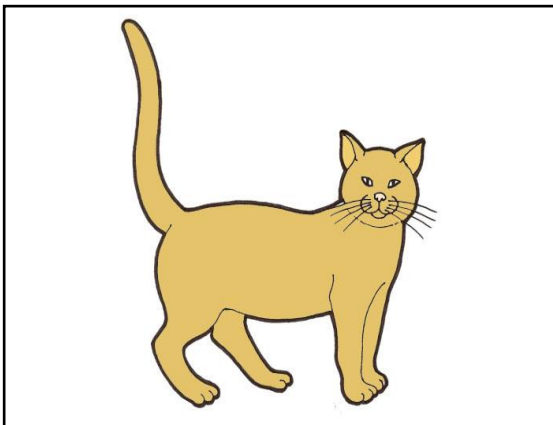
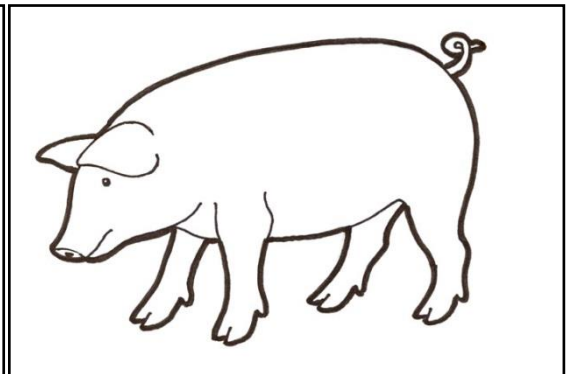
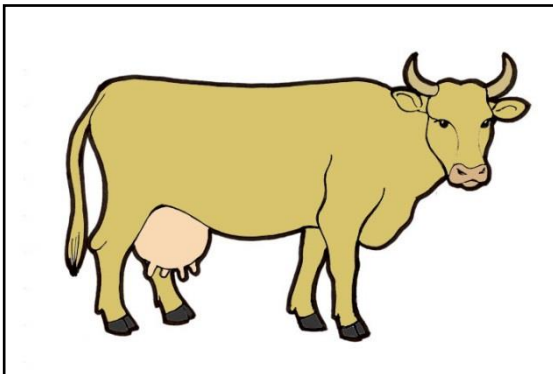
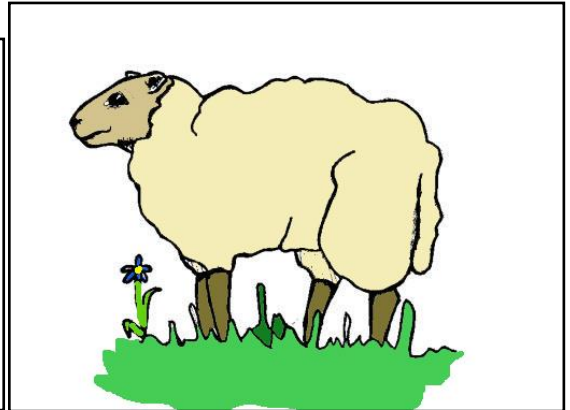
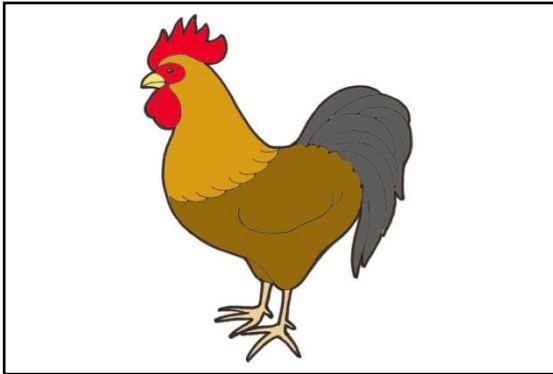
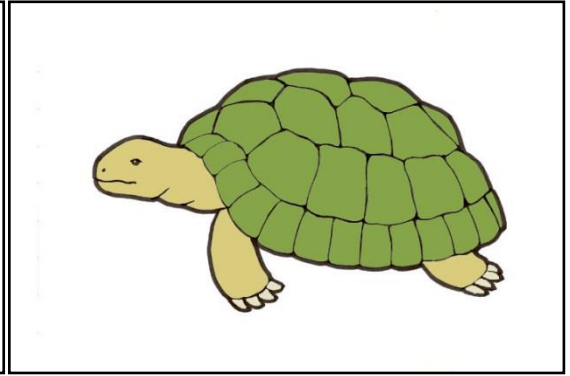
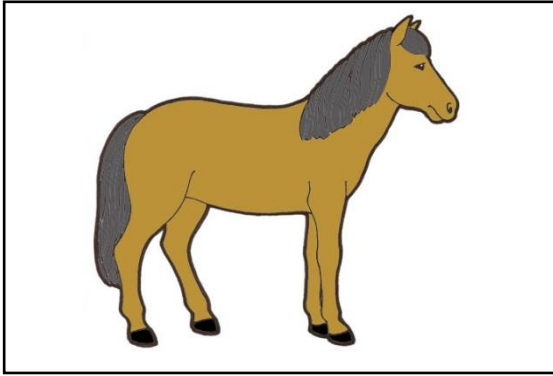
SAAVAT KERTOJA. VASIKKA TERVEHTII VIERAITAAN SANOMALLA **MITÄ-HÄN VASIKKA SANOO? AMMUU. LAPSET SAAVAT SANOJA.** VÄLKKY ON HIEMAN HÄMILLÄÄN SILLÄ HÄN NÄKEE KAUEMPANA PIENIÄ ELÄIMIÄ, JOTKA NOKKIVAT MAATA. NE NÄYTTÄVÄT OLEVAN JOTAIN SUKUA LINNUILLE, MUTTA JOTAIN KUMMALLISTA NIISSÄ VÄLKYN MIELESTÄ ON. VÄLKKY KUUNTELEE TARKASTI MINKÄLAISTA ÄÄNTÄ NE PITÄVÄT. **KOT, KOT, KOT.** KISSA KERTOO NIIDEN OLEVAN **KANOJA, LAPSET SAAVAT KERTOJA.**

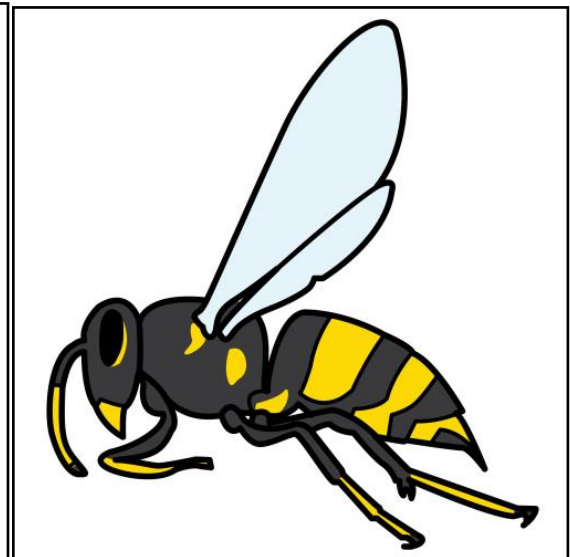
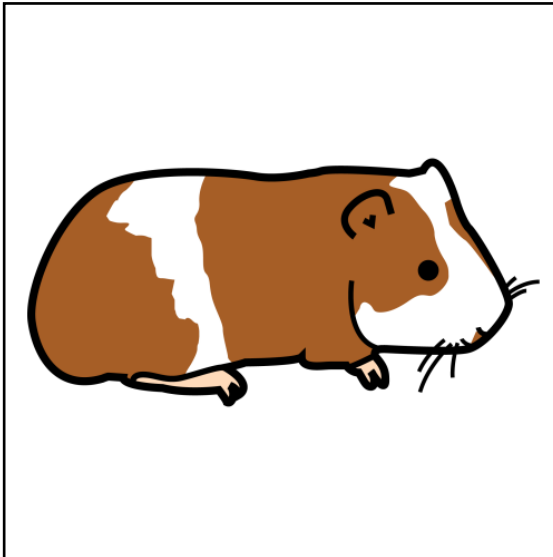
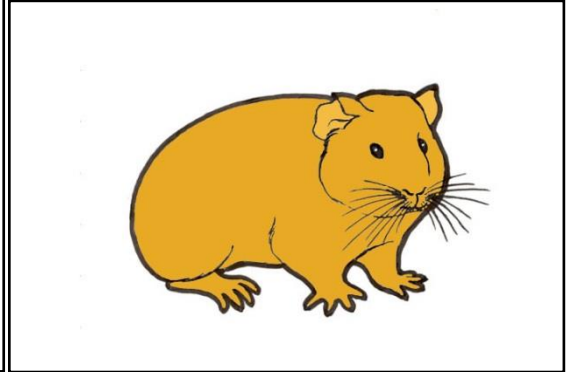
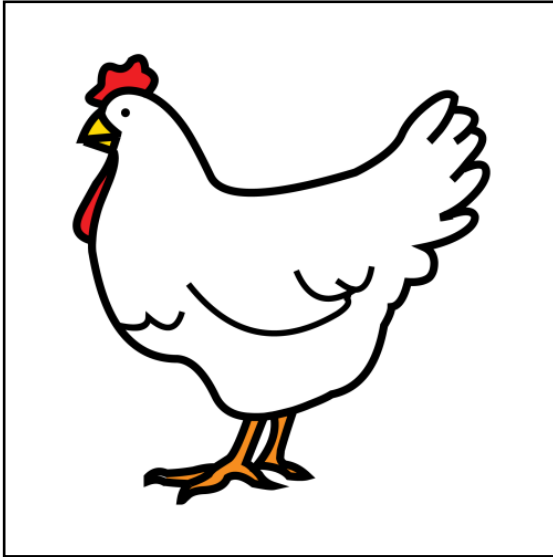
KISSA VIE VÄLKYN ULOS NAVETASTA. NAVETAN TAKAA KUULUU KUMMALLISTA TÖMINÄÄ. VÄLKKYÄ MELKEIN PELOTTAA. KISSA ROHKAISEE VÄLKKYÄ JA ESITTELEE VÄLKYLLE SUUREN ELÄIMEN. ELÄIN SANOO IHAHAA. **MIKÄHÄN ELÄIN SE MAHTAA OLLA? LAPSET SAA VASTATA.**

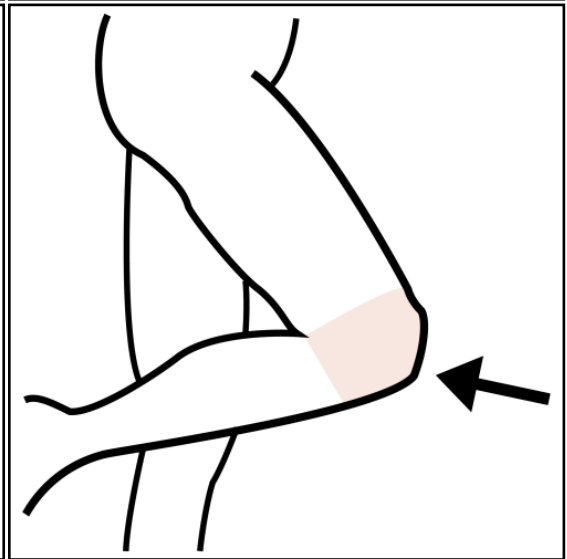
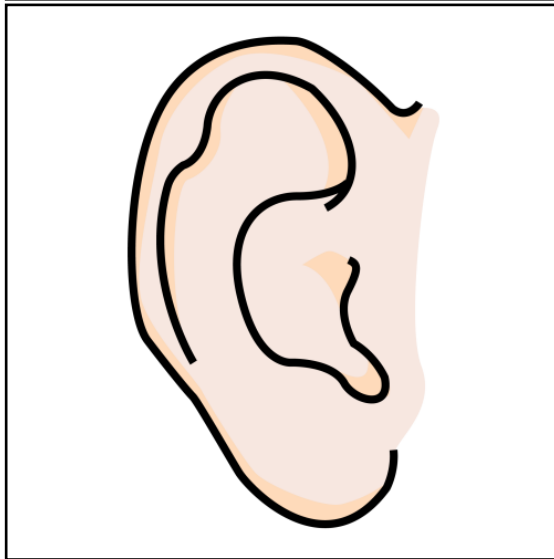
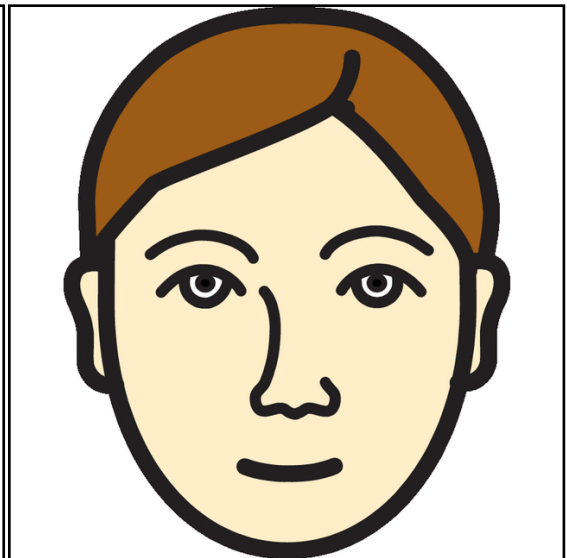
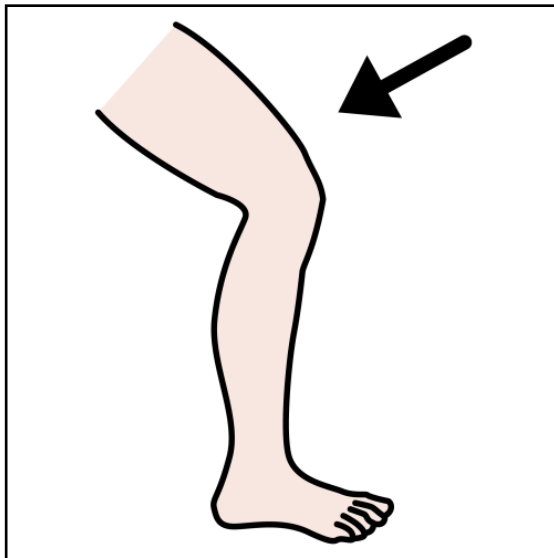
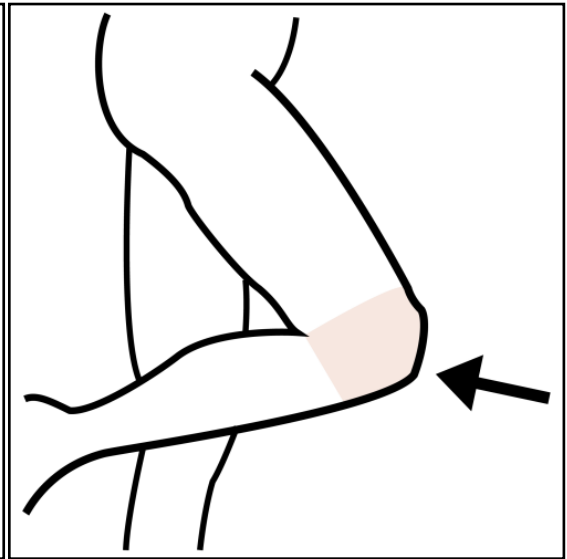
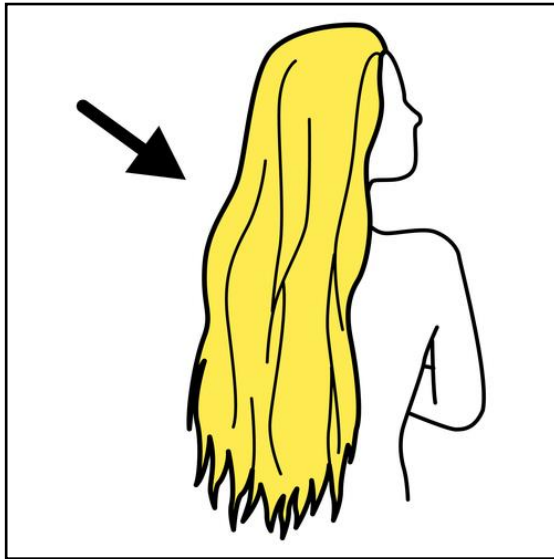
VÄLKKY SAA RATSASTAA HEVOSEN SELÄSSÄ JA HÄNELLE ON MUKAVA PÄIVÄ MAATILAN ELÄINTEN KANSSA. KISSA, KOIRA JA VÄLKKY LEIKKIVÄT HIPPAA JA KUURUPIILOA. KANAT TAHTOVAT PELATA VÄLKYN KANSSA JALKAPALLOA. ELÄIMILLÄ ON NIIN MUKAVAA YHDESSÄ, ETTÄ HE SOPIVAT LEIKKIVÄNSÄ YHDESSÄ TOISTEIKIN. VÄLKKY LÄHTEE KOTIIN ILOISESTI HYPELLEN. VÄLKKY ON OPPINUT ERI ELÄINTEN NIMIÄ JA SAANUT YSTÄVIÄ.

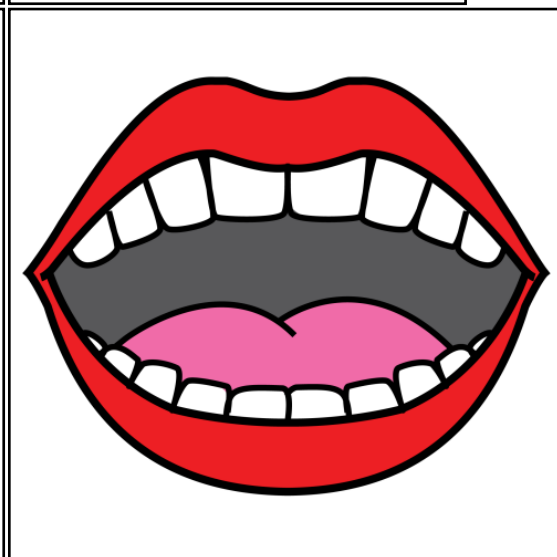
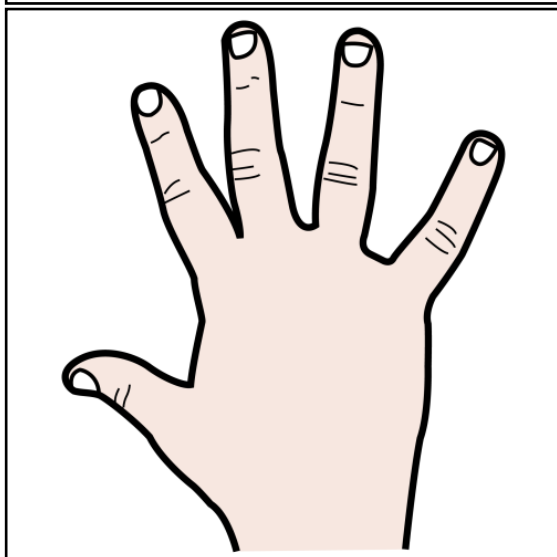
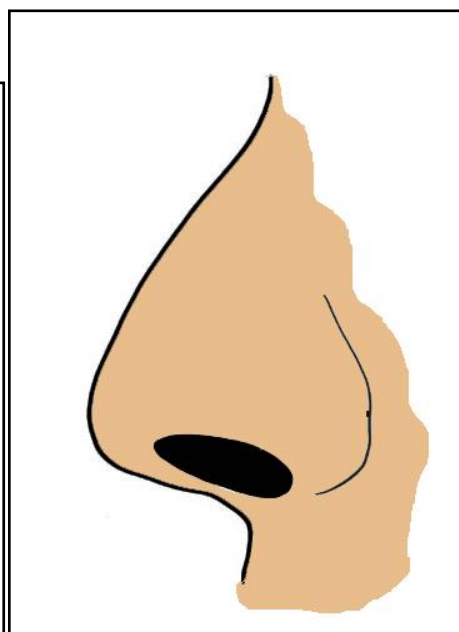
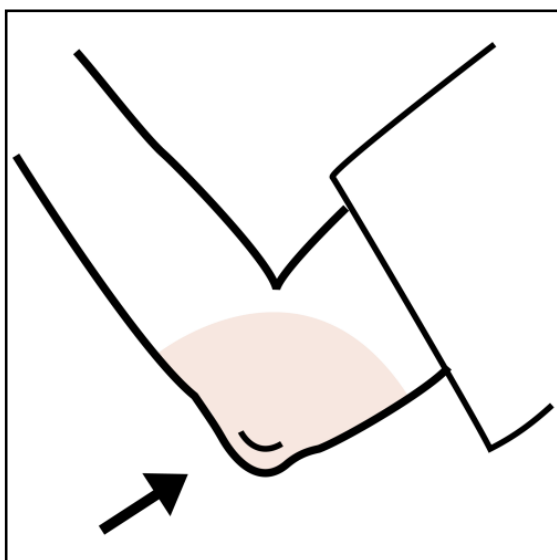
Satuun pitää tutustua etukäteen, jotta kasvattaja ymmärtää ja muistaa missä kohtaa lapsia otetaan mukaan sadun kulkuun. Satuun on kirjoitettu lihavoituna ne kohdat joissa aikuisen pitää huomioida jokin asia. Sadun jälkeen lasten kanssa voi yhdessä pohtia erilaisia eläin asioita. Myös ystävydestä voi keskustella.

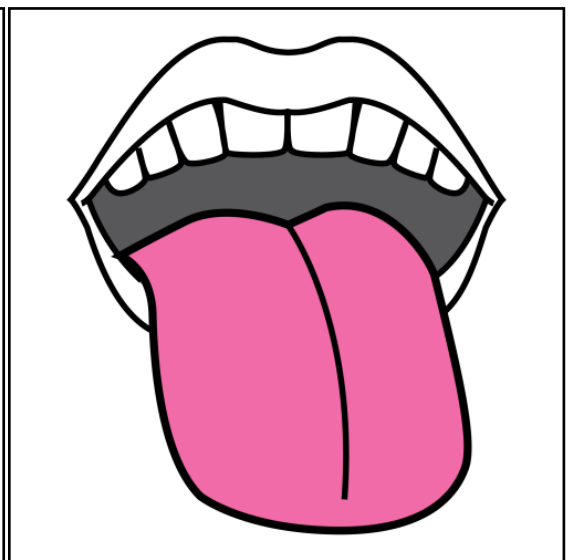
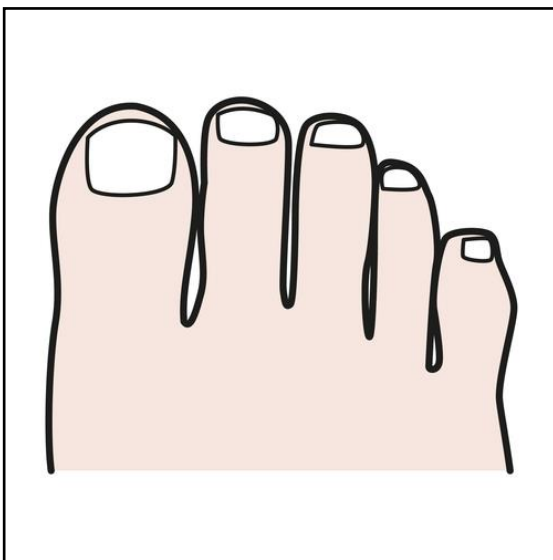
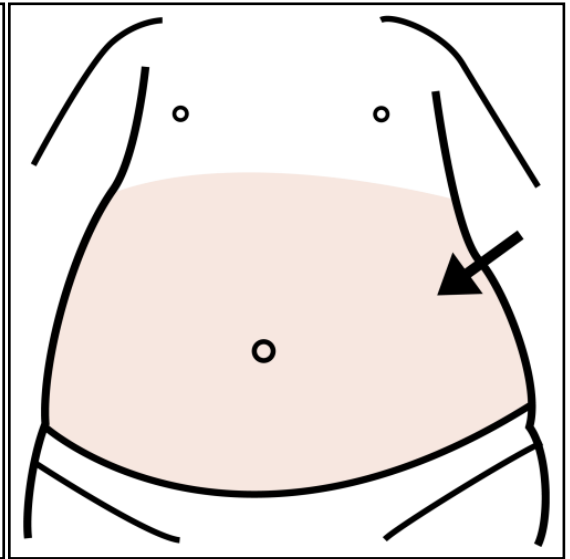
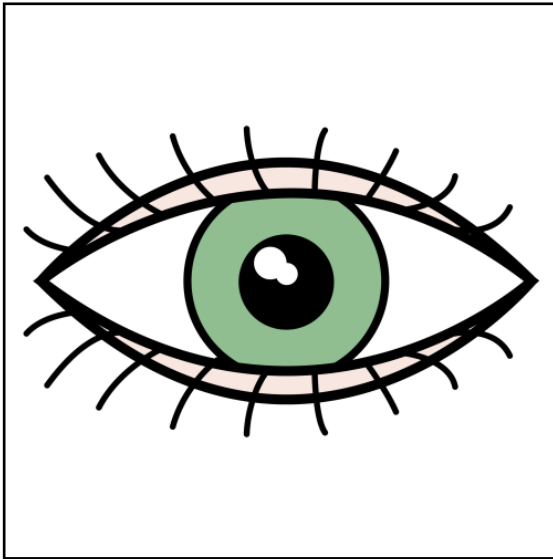
Lopuksi kansiossa on eläin ja kehonosa kuvia

Lähteet:

<http://papunet.net/kuvatyokalu/fi>